96 I

СИЙЛЕ ХИЙЛА КОММУНИСТИЧЕСКИ ХЬИСАПЕ КЪАХЬЕГАШ ХИЛАРА КЪОВСАМ ЛОАТТАБЕЧА КОЛЛЕКТИВАЙН УДАРНИКИЙН!
СИЙЛЕ ХИЙЛА БЕРРИГАЧА ПРОИЗВОДСТВА ХЬАЛХА ЛАТТАРИЙН НОВАТОРИЙН!

(КПСС ЦК ТӀахьехамашцара).

ДЕРРИГАЧА МЕХКАШКАРА ПРОЛЕТАРЕШ, ВӀАШАГӀКХЕТА!

СЕРДӀАЛО

(«Свет»)

Советски Союза Коммунистически парте Нохч-ГӀалгӀай обкома, Нохч-ГӀалгӀай АССР Лакхехьарча Советен Министрий Советен орган.
Орган Чечено-Ингушского обкома Коммунистической партии Советского Союза, Верховного Совета и Совета Министров Чечено-Ингушской АССР.

АРАДУВЛ 1923 ШЕРА ДЕНЗ

№ 130 (4143). ШОАТТА, 30 октябрь 1965 шу. Мах 2 кап.

☆ ☆

11 БЕТТА ПЛАН КХОАЧАШЪЯЬЙ

Сийлахь-боккхача Октябра 48 шу дузача денна сийленца накъа бахара Грозненски крекинг-завода технологаша дӀадоладаь дика гӀулакх дог раьза хинна хьал а лаьца къахьегача МалгӀабикерча № 1 йолча кӀоарга бурув деттача контора коллективо дика къахьегама толамаш даьхад укх шера. Бурув тохара цхьайтта бетта план 24 октябре кхоачаш а яь хӀанзпе декабрь бетта чотах теха бурув 362 метр я. ХӀаьта укх шера план кхоачашьяра цар йисар 1138 метр мара яц. Духхьал ийс бетта контора коллективо паччахьалкхенна баь пайда 126 эзар сом да.

Российски Федераце 30 миллиарда фонда юкъе дукхагӀа ахча дахьара хьинаре дакъа повц бурув деттараша. ДӀабахача ийс бетта цхьа метр бурув тохарга дӀабода мах лохбарах цар паччахьалкхенна кходаь ахча 155 эзар сом да. БархӀ процент совгӀа лакхъелар къахьегама овсарле а. Бурув тохара сухал планах 230 метр йолча 295 метрга дӀакхоачаяьй.

Паччахьалкхен план кхоачашъеча толамаш дахарахи укх шера кхоалагӀча квартале хьалхашка лаьтта социалистически декхараш сийленца кхоачашдарахи «Малгобекнефта» НПУ № 1 йолча кӀоарга бурув деттача контора, коллективана елар КПСС горкомен къахьегамхой городской Совета исполкомен карара кара тела ЦӀе байрах. Из байрах II-ча квартале а царга хиннай. Кхы тӀайоагӀача хана а из байрах дӀа ца хеца лерхӀ бурув деттараша.

Дик болх бу конторерча экономически совето. Бурув тохарга дӀабода мах лохбара хетаяь конференцеш хиннай цига укх шера. Цу контора ерригача буровой бригадашка хӀара денна беча балха учет лелаю. Бурув тохарга дӀабода мах лохбара лоаттабеча къовсаме дика гӀулакх да из. Хьалха сенна а доацаш, хӀанз чӀоагӀа, кхом бу буровой мастераша материалий. Езача материалий лерттӀа учет лепаяр бахьан долаш цхьа метр бурув тохарга мел материал дӀаяхай ха йиш хул буровой мастерий.

ХӀара дийнахьи-буси материалий учет еш журналаш да бригадашка. Цу гӀуланхо торо хулийт производства экономика кӀоаргагӀа йовза. Ала деза, кӀоарга бурув деттача конторе болх беш экономически совет хилар. Контора партийни организаце чӀоагӀа теркам тӀабохийт экономически балха. Коммунисташи производства хьалха латтараши юкъе а озаш чӀоагӀдаьд экономически советий мугӀараш.

Укх шера планах яккха а яьккха болх бе йолаялийта езаш яр 6 скважина, хӀаьта цу барт тайнача коллективо эксплуатаце дӀачуеннараш бархӀ скважина я. Иштта шоаш тӀайца декхараш тӀехкхоачаш а деш хьинаре къахьегаш хьабоагӀа бурув деттараш.

Беттагара беттага шоай толамаш лакхдеш, массарел хьалха йоагӀа мастера Левшин Александр Ивановича кулгалду коммунистически къахьегама бригада. Укх шера бурув тохара план кхоачаш а яь, тӀадоагӀача шера чотах болх беш я из барт бола коллектив. Шоашта хьалхашка латта декхараш толамца кхоачашдеш къахьегаш ба бурув деттараш Г. Медведьев, А. Гайворонский, бурув деттачун гӀонча Х. Хамхоев, кхыбараш. Шоай смении заданеш 160—180 процент кхоачашъю царех хӀаране.

Иштта бурув тохара шера план кхоачашъяьй мастераша Б. Цагоева, А. Матвеева, А. Сальникова кулгалдеча бригадаша. Укх деношка бурув тохара шера план кхоачашъергйолаш я ни. Остапенкоси Атаршиковси кулгалдеча бригадай коллективаш а.

Шоашта карагӀдийннача гӀулакхех кхоачам а ца беш бурув сихагӀа, кӀоаргагӀа, дарегӀа тохен хургйолча КПСС XXIII-ча съезда кердача къахьегама толамашца накъе бахен лерхӀ лаьттан кӀалхарча рузкъан даьша.

М. ЧАХКИЕВ.

МЕХКДАЬТТАХОЙ ДАКЪА

Башха-дикача къахьегама гӀулакхашца накъабоагӀа Сийлахь-боккхача Октябра 48 шу дузача денна «Горскнефта» НПУ мехкдаьттахой.

Телеуправлене тӀа яьккхай скважина ерригa кӀоарганасосни фонд. хий цӀенду установка, кхыяраш. 10 бетта производства юкъейоалаяьй 50 рационализаторски предложени, планах 40 мара йоацача. Из бахьан долаш кходаьд 55 эзар сом совгӀа ахча. Иштта производстве юкъейихьай 24 организационно-технически мероприяти. Царех хьахинна экономически эффект 10 эзар сом гаргга да. 3,6 процент лохбаьб 1 тонн газ яккхарга дӀабода мах. Промысле кхоачашъяьй 50 геолого-технически мероприяти. Бахьан из долаш тӀакхийтта мехкдаьтта 4272 тонн я.

Къаьстта дика къахьег укх шера, мехка парафина хьисапе дола мехкдаьтта луш йолча мастерий А. П. Чуриловеи А. В. Лунинеи бригадаша. Царел тӀехьайисац В. К. Лукьянова, П. Э. Пальчака, Н. А. Мишукова кулгалдеш йолча скважинашта лаьттан кӀала ремонт ю бригадаш а. ХӀара бетта планаш 109—110 процент кхоачашъю цар.

Эксплуатационникий балха темпаш юхатетт буровикаша. КӀезига хьадех оаха царгара скважинаш эксплуатаце дӀаяллара декхараш кхоачашделга. Бурув теха яьннача №№ 502, 127, 504 йолчеи кхычеи скважинаша дукха ха йоакхх тохкам беш. Тохкам беча хана пайда эцац гидроперфораце прогрессиви методахи кхыча техническ карагӀдаьннарехи.

КПСС ЦК сентябрьски Пленума решенеш тӀа белгалдаь да промышленни предприятей коллективай керттера декхараш, мехкдаьтта доаккхача промышленноста предприятей болх тоабелга, дегӀаахара лаккхара темпаш Ӏалашъелга, производства эффективности, къахьегама овсарлен лакхъелга, производственни фондех дикагӀа пайда эцилга. Уж декхараш кхоачашдара тӀаберзабаь ба тха беррига теркам

Д. ГАБАЕВ,
«Горскнефта» НПУ мехкдаьтта промысла заведующи.

КЪАХЬЕГАМА ВАХТЕ

Октябра дезача цӀейна сийленца накъа яхара шерра социалистически яхь йоаржаяьй Новогрозненски мехкдаьтта чакхдоаккхача завода установкай коллективаша. ХӀанзлехьа тӀайца декхараши итт бетта плани кхоачаш а яь тӀабоагӀача бетта чотах эзараш тоннаш продукци арахийца дукха установкаш я цига. Царна юкъе хьалха латтачарех я коммунистически къахьегама сийлен цӀи лелаю ни. Вальниковеи Арушановаи керте латтача установкай коллективаш. Валовц продукци арахецара итт бетта план 20-ча октябре кхоачашъяьй цар. ХӀанзлехьа тӀабоагӀача бетта чотах арахийца продукци эзараш тоннаш я.

Царел тӀехьа ца юсаш дика къахьегаш я царца социалистически яхье яьнна нов. Широков керте латтача установка коллектив а. ХӀанзлехьа кхоачашдаьд цо 7-ча ноябра сийна тӀайца декхараш. Кхы а хьинар айдаь къахьегаш я уж коллективаш укх деношка.

Б. ДОТМАРЗИЕВ.

Промышленноста, гӀишлоний, транспорта болхлой! Лакхъелаш общественни производстваи капитальни вложенейи эффективность, биззагӀа пайда ийбелаш керттерча производственни фондех, сихагӀа караерзаелаш керда мощносташ!

(КПСС ЦК ТӀахьехамашцара).

КПСС ГРОЗНЕНСКИ ГОРКОМА XI ПЛЕНУМ

Самардийнахьа КПСС Грозненски горкома XI пленум хилар. «Города, промышленноста, транспорта, гӀишлоний организацеша семилетка тӀеххьарча шера тӀайца социалистически декхараш кхоачашдарахи дӀахо экономика дегӀайоалаяра городской партийни организацена хьалхашка латтача декхарехи» доклад йир парте горкома секретара нов. **Давыдова.**

Прeнеех къамаьлаш дир КПСС Заводской райкома секретара нов. **Ляпинас,** «Старогрознефта» НПУ цхьоалагӀча мехкдаьтта промысла партийни организаце секретара нов. **Шамардина,** Грозненски ремонтно-механически завода директора нов. **Сардалашвиле,** бытови управлене начальника нов. **Инаркаева,** Грозненски химически комбината директора нов. **Шилова,** Октябрьски бурув деттача контора профкома председатела нов. **Костянова,** «Грозпромстроя» треста управляюще нов. **Сидорова,** Грозненски крекинг-завода парткома секретара нов. **Забелина.**

Пленумо шерра соцам тӀайцар дийцача дешах.

КЕРДАЧА КОТАЛОНАШКА

ГРОЗНЕНСКИ КРЕКИНГ-ЗАВОДА КОЛЛЕКТИВА СОЦИАЛИСТИЧЕСКИ ДЕКХАРАШ

Вай сийлахь-йоккхача Даьхено, дерригача советски халкъо массехк ди даьннача гӀолла белгалдоаккхаргда Сийлахь-йоккхача Октябрьски социалистически революце 48 шу дизар. Укх шера КПСС XXIII-ча съезда, парте а Советски Мехка а берригача къахьегамхой вахаре лоархӀамегӀарча событена накъадаха кийчо еча ханна нийсденнад из дерригача халкъа цӀей.

Грозненски крекинг-завода болхлоша, инженераша, техникаша, гӀулакхерча наха, партеи правительстваи хьалхашка оттадаь декхараш кхоачаш а деш, творчески инициативеи хьинари сов а доахаш, укх шера 9-ча сентябре кхоачашъяь яьккхар ворхӀ шера программа. Толаме кхоачашдаьд оаха Октябра сийна тӀайца хинна декхараш: итт бетта мехкдаьтта продукташ яхара план ханал хьалха, 15 октябре, оахаш дош денна хиннача ханал ши ди хьалха, кхоачашйир оаха. Планал совгӀа тхогара халкъа боахамга кхаьчад массехк миллион сома маьха моторий доагор, химически комбината эша бедал, кхыйола продукци.

Бедалах пайда дикагӀа эцара, ахчеи материалаши кхом беш дӀаахийтара чотах 860 эзар сом ахча кходаьд. Технологически гӀулакхаш бахьан долаш йовш йола мехкдаьтта продукташ нормахчул 2387 тонн кӀезигъяьй, хӀаьта из хул оаха тӀайца хиннача декхарал ши бӀаь тонн хӀана яц аьнна дукхагӀа. Юкъейихьача рационализаторски предложенеша 86 эзар сом ахча кходаьд. Цо тешал ду предприяте торонаш хилара, тха наьха—коммунистически къахьегама ударникийн коллективайн лакъаргдоацаш доккха хьинар хилара.

ХӀаьта хӀанз а, КПСС аргӀанарча XXIII-ча съезда накъа йодаш, парте Центральни Комитета сентябрьски Пленума решенеша дог ураоттадаь йолча тха завода коллективо. съезда хетаяьча социалистически яхьа юкъе а йодаш, керда доккхий декхараш тӀаэц шийна:

шу доладеннача юххье 27-ча декабре кхоачашъергья аьнна дош денна хинна семилетка тӀеххьарча шера валови продукци арахецара программа 20 декабре кхоачашъе а планал совгӀа массехк миллион сома маьха мехкдаьтта продукташ хьае а;

къахьегама овсарле шин процента меттел ялх процент лакхъе;

товарни продукци хьаярга дӀабода мах лохбареи цун дикал тоаяреи чотах планал совгӀа 450 эзар сома пайда бе—хьалхагӀа тӀайца хиннача декхарел цкъаи ахаззеи дукхагӀа.

ДӀахорча тхоай торонашка а хьежа, тхоай чухьара кхоачамаш дерригаш а вӀашка а теха, массава раьза а волаш оаха лаьрхӀад производственни мощностех мамогга дукхагӀа пайда эцара, технологически режим нийса лелаяра чотах 1966 шера хьалхарча квартале укх тайпара хьокхамаш даха;

квартала план КПСС XXIII-гӀа съезд хьаеллача денга — 28-ча марта — ханал кхо ди хьалхагӀа кхоачашъе а планал совгӀа массехк бӀаьш эзараш сомий маьха мехкдаьтта продукташ хьае а;

къахьегама овсарле хьалхарча квартале лаьрхӀа хинначул 1,5 процент дукхагӀа лакхъе, дӀайодаш йола тепловойн электрически энерги 10 эзар сома маьха кӀезигъе, производстве йовш йола хӀамаш нормал 300 тонн дукхагӀа кӀезигъе;

рационализаторски предложенеш юкъеяхьара чотах 25 эзар сом ахча кходе.

Уж доккхий декхараш шоашта тӀа а эцаш, крекинг-завода технологаша Нохч-ГӀалгӀайчен промышленноста, гӀишлоний, транспорта, юрта боахама беррига болхлой тӀахьех шера план а 1966 шера хьалхарча квартала заданеш а ханал хьалха кхоачашъяр духьа, парте XXIII-ча съезда баха боагГӀача тайпара накъабахар духьа миллионаша лаьцача яхьа юкъебахкара. Дерригa низаш, хьаькъал, говзал тӀайохийтаргья вай городерчеи юртарчеи хӀара производственни участке болх нийса а юкъах ца боалийташ а лелийтара, Ӏан тӀехь хьалаш моллагӀча тайпара хуле а, продукци массанахьа а ханханнахьа арахецара. Съезда сийна вӀашагӀъеллача фонда чу шоашкара доагГӀаш дола къахьегама дакъа лаца деза коммунистически къахьегама ударникашен коллективашен, производства новатораша а хьалха латтараша а—республика предприятей, колхозий, совхозий берригача къахьегамхоша.

Продукци дукхагӀа ара а хецаш, цу цхьан ханна хьинаре къовсам лоаттаберггба вай процессашта автоматизации механизации юкъейоалаяр духьа, къахьегама овсарле лакхъяр, продукце дикал тоаяр, из арахецарга дӀабода мах лохбар духьа, рентабельни болх бахьан долаш, боахама расчет чакхъяккхар, пайдаш совдахар духьа. Цо йиш хулийтаргья производство шерье, хьалха латтарий беркатерча къахьегама стимулировани е.

Вай хьамсарча Коммунистически парте халкъа боахама дерригача доакъой болхлой тӀахьех:

— Советски Союза къахьегамхой! КПСС XXIII-ча съезда сийна шерагӀа йоаржае социалистически яхь!

Советий мехка экономически низ дӀахо чӀоагӀбар духьа, коммунизм хьалъяр духьа керда производственни коталонаш яхарца езъергья вай хьатӀайоагӀа партийни съезд!

Декхараш дийца а дийца тӀайцад Грозненски крекинг-завода цехий болхлой собранешка.

КПСС обкоме

ШерагӀа йоаржае социалистически яхь

КПСС ЦК сентябрьски Пленума решенеша дегаш ураоттадаь бола Нохч-ГӀалгӀайчен къахьегамхой баха боагГӀача тайпара парте XXIII-ча съезда накъабаха кийчлуш ба.

Грозненски крекинг-завода хьалха латтача коллективо, партеи правительстваи хьалхашка оттадаь декхараш кхоачаш а деш, валови продукци арахецара ворхӀ шера программа укх шера 9 сентябре йисте а яьккхар, Сийлахь-боккхача Октябра 48 шу дизара сийна тӀайца хинна ший декхараш ханал хьалха кхоачаш а дир.

Съезда сийна лаьцача яхьа юкъе а болхаш, крекинг-завода болхлоша, инженераша, техникаша, гӀулакхерча наха керда доккхагӀа дола декхараш тӀайцад. Крекингисташа лаьрхӀад семилетка тӀеххьарча шера план, хьалхагӀа шоаш дош денна хиннача тайпара 27 декабре а ца еш, 20 декабре кхоачашъе а шера планал совгӀа массехк миллион сома маьха мехкдаьтта продукташ яха а; 2 процент лакхъе лаьрхӀа хинна къахьегама овсарле 6 процент лакхъе; товарни продукци арахецарга дӀабода мах лохбареи цун дикал тоаяреи чотах хьалхагӀа тӀайца хиннача декхарашка планал совгӀа 300 эзар сома бе лаьрхӀа пайда хӀанз 450 эзар сома бе.

1966 шера хьалхарча квартала план парте XXIII-гӀа съезд хьаеллача денга — 28-ча марта кхоачашъе а юхедисача вокх техникоэкономически хьокхамашта лакха результаташ йоахилга Ӏалашде а аьнна декхар тӀайцад завода коллективо.

Республика промышленноста, гӀишлоний, юрта боахама беррига болхлошка кхайкарал даьд крекинг-завода технологаша 1966 шера хьалхарча квартала план ханал хьалха кхоачашъяр духьа лаьцача яхьа юкъебахкара уж тӀахьехаш.

Керда дӀадоладаьча цу патриотически гӀулакха боккха лоархӀам а беш, КПСС обкома бюрос могаяьй КПСС XXIII-ча съезда сийна доккхагӀа дола социалистически декхараш шийна тӀайцача а шедӀадоладаь гӀулакх хьаллацара Нохч-ГӀалгӀай АССР къахьегамхой тӀахьийхача а Грозненски крекинг-завода коллектива инициатива.

Парте горкомаш, райкомаш, юххьанцара парторганизацеш, облсовпроф, профсоюзий обкомаш, ВЛКСМ обком, горкомаш, райкомаш декхарийла я крекингисташа дӀадоладаь гӀулакх хьаллаца, КПСС XXIII-ча съезда даха доагГӀача тайпара накъадахар духьа, КПСС ЦК сентябрьски Пленумо хьалхашка оттадаь керда декхараш толаме кхоачашдар духьа ерригача коллективашта юкъе шерра болам боаржабе.

Министерствай, объединеней, управленей, предприятей, гӀишлошеча организацей, транспорта, юртбоахама органий кулгалхошта тӀадиллад яхь лелаерашта цар тӀайца декхараш кхоачашдара хиланза даргдоаца хьалаш хулийтилга. Яхь шерра дӀайовзийтилга Ӏалашдолда, даим цун итогаш йойла профсоюзий организацеша.

Парте обкома бюрос газетий редакцеш, радиои телевиденеи республикански комитет декхарийла яьй парте XXIII-ча съезда сийна лаьца социалистически яхь кепайоазон тӀа а радио чун телевиденеи гӀолла а ювца.

ЯЛАТАШ ДӀАДИЙНА ДАЬННАД

Республика кхашка

КПСС ЦК сентябрьски Пленума решенеша дегаш айдаь накъа болх Сийлахь-боккхача Октябра 48 шу дузача денна Ножай-Юрта района кхаш леладераш.

ХӀанз а юртбоахама шу чакхдаьккхадац района боахамаша, цхьабакъда, юртбоахама шу хаианахьеи дикача толамашцеи чакхдаккхара денгара денга шерагӀа ярж социалистически яхь. Хьалхарча шерашка ца хиннача тайпара, хьалха латта групповой метод юкъе а йоалаяь, гурахьа дув ка бола ялаташ лоацдача хана чуийца яьлар района колхозаш. Из метод юкъейоалаяро ялат ца доадара дикка новкъостал дир.

Ялат чуийца доаллаше а ча вӀашка а теха мукъадаьхар кхаш. Агротехнико дӀадеххача тайпара 25—27 сантиметр кӀоаргал а долаш тӀеххьа макха а боаккхаш кхаш цӀендешше тӀеххьа-тӀехьа оахам дир укхаза укх шера юххьанца. Кхаш аьха 10—12 ди даьнна оасар хьалтӀадаьлча гурахьа дув ка бола ялаташ дӀадуврглолча дерригача лаьтта дисковани йир.

Фу лаьттах дӀадоллале са доахкача хӀамашта духьал 25 процент йола гексахлоран тессар, хӀаьта цул тӀехьагӀа массехк ди даьлча хӀара гектара 1,5—2 центнер кхоачийташ суперфосфат тессар. Гурахьа дув ялаташ дӀаделе минеральни удобренеш тувсилга укх шера юххьанца дӀадоладаьд тха района боахамаша. Массехк шера вӀаштта цхьаннахьа ка бола ялаташ дӀадувць хиларо уж дикагӀа хьувкъара дика новкъостал дергда.

Ялаташ дӀаделе ду балхаш даь даьнначул тӀехьагӀа, кӀоаргал 7—8 сантиметр йолаш, хӀара гектара тӀа 250 килограмм кхоачийташ юххьанца пхорагӀа урагӀа дӀадийра укх шера тха районе гурахьа дув ялат.

Дахача шерашка дӀадийначул дукха дукхагӀа ялат дӀадийнад укх шера района боахамаша. Нагахьа санна дахача шера 25 октябрь хьатӀакхоачаш 1900 гектар дӀайийнаяле, хӀаьта укх шера цу хана 2700 гектар дӀайийна яьннаяр района колхозаш.

Ка болча ялатий хьувкъам дикагӀа хилийтара 1—2 классал лохагӀа йоацаш дикал йола фу мара дӀадийнадац колхозаша.

Фуна молхаш тохача ПУ-3 яхача машинаца боагГӀача боарамагӀа молхаш а теха кийчдир дӀадуврглола фу. Дика кийчдаьча удобренеш тайсача лаьтта дӀадийра из.

Хьийгача кьих хьахиннача бӀарг белабу. Цхьатарра баьццара кӀувс санна хьалтӀадаьннад ялат.

ХӀанз хьалтӀадаьннача ялатийна гурахьа тоха молхаш тоха лаьрхӀад колхозаша. ХӀаьта бӀаьстан юххье юха а молхаш тохаргья, минеральни удобренеща гурахьа дийнача ялаташта подкормка ергья.

ХӀанзалца ца хиннача тайпара, хьатӀадоагӀача шера колхозаша тешшаме дика хьувкъам кхебергба ала йиш я хӀанз.

Укх деношка дикача толамашца гурахьа юв культураш дӀайийна баьннаб районе кхаш леладераш.

М. ИБРАГИМОВ,
Ножай-Юрта юртбоахама производственни управлене керттера агроном.

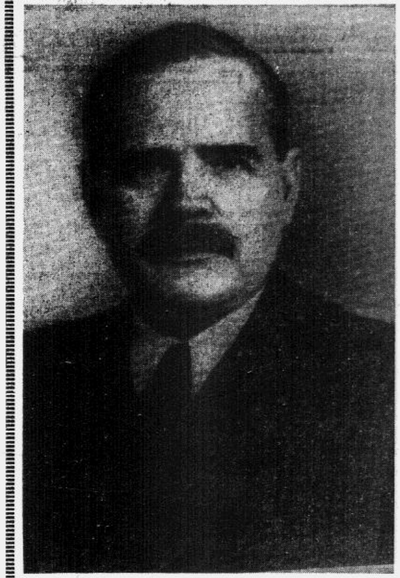
ЦӀЕЙНА ДОЛА СОВГӀАТ

Ханал ткъо ди хьалха кхоачашъяьй Грозерча автогенно-карбидни завода къахьегамхоша итт бетта задани. Октябра 48 шу дузача ден сийна яхье баьннача юкъе хьалхле лелаю нов. К. А. Аганесова кулгалдеча карбидни цеха коллективо. ХӀара денна цар доаха хьокхамаш 110 процент я. Укх деношка «Коммунистически къахьегама коллектив» яха сийлен цӀи еннай цо цеха болхлошта. Массанена хьокхам телаш къахьег ни. Н. Ботвинкин, А. Саустов, А. Устарханов керте латтача бригадаша.

Ткъаь кхоалагӀча съездан Октябра цӀейи сийна вахте эттача ацетиленови цеха коллективо а доах дика толамаш.

Ноябрь бетта тӀеххьарча деной чотах къахьегаш я ерригa завод.

П. ПОПОВ.

НОВ. А. А. АНДРЕЕВНА ЛЕНИНА ОРДЕН ЯЛАРА ХЬАКЪЕХЬАРА СССР ЛАКХЕХЬАРЧА СОВЕТА ПРЕЗИДИУМА

УКАЗ

Коммунистически партенеи Советски паччахьалкхенеи хьалхашка дика гӀулакхаш карагӀдувларах а ваьча дийнахьа денз кховзткъе итт шу дизарца дувзаденна а **Ленина** орден луйла нов. **Андреев** Андрей Андреевича.

СССР Лакхехьарча Совета Президиума Председатель
А. МИКОЯН.
СССР Лакхехьарча Совета Президиума Секретарь
М. ГЕОРГАДЗЕ.

ТАСС-а ХОАМ «КОСМОС-94»

1965 шера 28-ча октябре Советски Союзе сигала яхийтай «Космос-94» яха аргӀанара Лаьттан искусственни спутник.

Спутника тӀа оттаяьй ТАСС-о 1962 шера 16 марта хьакхайкаьча программага хьежжа космически аре дӀахо тахка лаьрхӀа йола Ӏилман аппаратура.

Спутник орбита тӀа яьккхай укх тайпара параметраш а йолаш:

— юххьанца го боаккха ха — 89,3 минут;

— Лаьттан тӀехен тӀара эггара гаьнагӀа йолча хана (апогее). — 293 километр;

— Лаьттан тӀехен тӀара эггара гаргагӀа йолча хана (перигее) — 211 километр;

— орбита оагӀора ялар — 65 градус.

Ӏилман аппаратурал совнагӀа спутника тӀа я 19,996 мегагерца частотах болх беш йола радиопередатчик; орбита элементаш нийса йистара эша радиосистема; приборашеи Ӏилман аппаратуреи беча балха хьакъехьара даннеш Лаьттан тӀа Ӏочутелара эша радиотелеметрически система.

БоаррамагӀа болх беш я спутника тӀа оттаяь аппаратура.

Координационно-вычислительни центр хьаухача информацена обработка еш я.

Партийни вахар

КОММУНИСТАША ХЬОКХАМ ТЕЛ

ЗАВОДА вахарца айхха ювзаенна я тха партийни организаци. ХIаназалца цхьаккха а моттиг хиннац коллективо керда дика гIулакх дIадоладаьча хана завода партийни организаци а коммунисташ а цунна хьалха ца латташ.

Предприятена, участкашта боахама гIулакха кулгал.шоашка эца а ца гIерташ, парткомои лохерча парторганизацешеи денна кадрашца болх барца, производства ерригача участкашка коммунисташ нийса дIаоттабарца, экономически стимулашта кIоаргта анализ ярца тIахьожам лоаттабу администраце боахама гIулакхашта.

Промышленни предприятерча партийни организаце керттера декхар да паччахьалкхеи план кхоачашъелга Iалашдар. Цу тIа а, коммунисташта бе-башха доацаш дац из план сенца а мел къахьегам бохийташ а кхоачашъю яха дош.

КПСС Централъни Комитето партийни организацешкара дIадех общественни къахьегам кIезигагIа дIа а бохийташ, продукци дукхагIа арахецилга.

Из декхар кхоачашдара чIоагIа уйла тIаяхнийтай тха завода партийни организаце. ХIаьта а, оаха бицбалийтац коммунисташца тхоай денна бе беза болх, коллектива юкъе хьалхле царга хила езаш хилар, хIара саг духовно дегIакхувла везаш хилар.

Производственни балха тIа тоъал доккхий толамаш даьхад завода коллективо. Керттера мехкдаьтта продукташ хьаяхара 9 бетта план ханал хьалха кхоачашъяьй. Завода дукхача установкаша, ворхI шера план хIанзле кхоачаш а яь, 1966 шера чотах болх бу.

ВорхI шера план 15 ноябре кхоачашъе мегаш я ерригача заводо. Цу тIа а, дикка лохбаьб продукци арахецара дIабода мах. Иштта из мах лохбарах 9 бетта кходаь ахча 84 эзар сом хилар.

Цу цифрашка кхача гIерташ дукха къахьийгад завода парторганизацеи ерригача коллективои укх шера. Коммунисташ, цу къовсаме хьалха лаьттаи наха хьехам тийнием па Iеш, шоаш а даим Iомалуш хьабаьхкаб. Шоай технически политически боарам лакхбаьб.

Масалаш доаладеш хилча гаьна ваха везац. Цхьан установке операторалла болх беш яр коммунист Нина Артемовна Агонесьянц. Производстве балха йоллашехьа а йистеьккхар цо Грозненски мехкдаьтта институт. ХIанз установка коллектива кулгалдеш а лоархIаш а я из заводе. ХIанз производственно-технически отдела начальник вола коммунист Волдонен Эльмар Иванович а хиннав хьалхагIа № 16 йолча установка операторалла а цул тIехьагIа воккхагIа волча инженералла а болх беш. ХIаьта хIанз, отдела начальник ва из. Цул совгIа дика пропагандист ва. № 35 йолча школана шефство лелаеча балха кулгалду цо.

Дуккха а доаладе йиш яр уж тайпа масалаш. ДукхагIа бола коммунисташ — производстве хьалха латташ, производстве балха боллашехьа а техникумаши институташи йистеяьха ба. ХIана цар кулгалду сменашта, установкашта, участкашта.

ПРОИЗВОДСТВЕННИ мошносташ сихха алсамъювларца белгалйоалаш я тха завод. Цига ше мадарра гучадаьлар коммунисташка хьалхле хилар. Керда мошносташ, керда процессаш караерзаяра хьакъехьа да дувцаш дар.

...Парафин йоаккха эгтара хьалхара ния бола установка № 40-1 заводе хьалъяьча а из керда производство караерзаянза яргйоацаш хиннача а хана къаьнарча установкашкара цига баьхка специалисташ бар коммунисташ бола нн. Волошин Алексей, Горьковой Дмитрий, Гилдибаев Александр, царна тIеххьа баьхкар парте боаца дукхха технологаш, хIаьта цу коллективана керте эттар коммунист Юнастан Жанилович Гилядов.

Барт тайна, денелера коллектив установке вIашагIкхетталца йолча хана дукха къахьега дийзар коммунистий. Цудухьа хила а доагIаш хинна дикахетар да из. Коллективо рекордно-лоацача хана чухь караерзайир парафин — химически производствана эша башха-дика бедал арахецара технологи, 35 процент совбаьлар оборудоване проектни низ.

Дукха ха ялалехьа яла а йоагIаш коммунистически къахьегама коллектив яха цIи елар № 40-1 йолча установка коллективана, хIаьта НохчГIалгIайчен къахьегамхой боккха тешам белар воккхагIа волча операторах коммунистах Алексей Александрович Волошинах, из СССР Лакхехьарча Совета депутаталла харжарца.

Шоай декхар чIоагIа кхетадеш хилар кхы а къаьгагIа хьахьекхар дукххача коммунисташа хьалхарчул шозза низ болашгIа йола установка № 40-2 караерзаеча хана. Из карараерзае дукхха а халагIа хилар установка оборудованенеи аппараташтеи проекташ оттаеча хана проектировщикаша лоархIамаш нийса данзеи гIалаташ даьи моттигаш хилар бахьан долаш.

Паччахьалкхеи план кхоачаш ца еш ца йисийтара хьоаналаш хьаеча производствана эша бедал хан-ханнахьа телар духьа установке баьхкар коммунисташ установкай начальникаш нн. Б. Ю. Басин — 17-ча установкера, В. В. Бездетный — 16-ча установкера, керттерча инженера заместитель Л. В. Павлов, инженераш — энергетикаш, киповцаш, механикаш. Керттерча инженера коммуниста нов. С. И. Степуро кулгалца дуккха деноши бийсаши даьхар цар, цкъаза установкера дIа а ца болхаш бIаргча ди-бийсаш а доахаш керда объект ший ханнахьа болх бе йолаялийтар духьа къовсам лоаттабеш. ХIаьта цар яхар кхоачаш а дир. Нормашка оттаьча ханал дукхха хьалхагIа болх бе йолаялийтар из низ бола установка. ХIанзле а, проекта тIа лаьрхIа хинначул дукхагIа лакхъеннай установка балха овсарле, продукци хьаярга дIабода мах дикка лохбаьб.

Коммунисташ производстве хьалха латташ хилар хьахьокхаш дола масалаш кхы а дуккха доаладе йиш яр заводера. Юххьанцарча парторганизацеех чIоагIале а яь бу парткомо массаза а ший болх, ерригача производственни участкашка коммунисташ дIаоттабаь хиларга хьож из.

Завода парторганизацерча берригача коммунистех 80 процентал дукхагIа бараш юкъарчал доацаш производстверча балхаца дакъа лоацаш ба. Денна шоаш беча балхаца коммунисташа парте боацача болхлошта дIайовзийт партеи правительстваи политика, шоай къахьегамцеи гIулакхашцеи хьокхам тел производстверча коммунистически къахьегаме.

Цулухьа ши-шегIа кхетадеш да, коллектива юкъера дикагIа бола, хьалха латта нах парте ухаш хилар. Алхха укх тIеххьарча цхьан шера партийни организаце мугIараштa тIакхийттав кхы а 20 совгIа саг.

Дукха ха йоацаш тха заводерча коммунисташа юкъарча собране дийцар КПСС ЦК сентябрьски (1965 шу) Пленума соцамаш. Коммунисташа геттара раьза хинна могайир «Промышленноста деш дола доал тоадара, производства планировани эргаьикха тоаяреи экономически стимулировани чIоагIъяреи хьакъехьара» Пленума решени, гIадбаха тIайийцар парте аргIанара XXIII-гIа съезд гульярах бола хоам.

Производство дегIайоалаяреи кердача хьалашка парторганизаце лоархIам лакхбареи керттера наькъаш белгалдаьхар собране.

С. КУРНОСКИН,

Грозненски нефтемаслозавода партнома секретарь.

ДАЬХЕ ЛОРАЕШ ВА ИЗ

ДИКАЧА НАХАХ

1962 шу чакхдоалаш латтар. ДIайха гуйран ди дар. Сатийнна цхьан мугIарах дIаэттар салтий. Нохч-ГIалгIай республикера ена керда пополнени хьаэцаш яр часть. Къонача пополненена юкъе вар Сунженски райвоенкомато вайта призывник Батаев Хожа. Къаьнача военнослужащешта хьалхашка гIожо зIамига саг хетар цунах. Юххьанца тIайийха обмундировани Iоуллар, говзал йоацача кулгашца тийга гимнастерка кача чутеха зиг хобаденна дар. Ший хур дора зIамигача саго тIах аьнна салте хила гIерташ, цхьабакъда цхьаккха хIама вIаштIехьдалацар цун. Керда мел долчох кхерар из: армейски вахара обстановках, армейски порядках. Цхьабакъда, боккъонца вола салте хила безам-м бар цун.

Бера хана волаш да кхелхар Хожий. Халача хьала тIа бисар Батаевгlар. ЦIагIа торо йоацаше дешар дитанзар Хожас. Ше хьалаьпа хIама чакхдаккханза дитац цо. Из оамал йоаллаш хилар бахьан долаш школа йисте а яьккха Серноводскерча юртбоахама техникуме экзаменаш дIаелар Батаева. Бера хана дена агроном хила безам болаш вар из. Цхьабакъда, арме ваха ха хьагIа а этта селханарча студентах салте хилар.

Хьалха а дукха хезадар Хожийна воински служба хала яле а сийлехьа йолга.

Юххьанца дукха халонаш тIакхаьчар цунна тIема гIулакх Iомадеш. Дуккхаза догIа кIал нийсевелар из, шелал йиар, аьхки ара демийла хилар. ВIалла дицлургдоацаш дика дайзар салтечоа армейски вахар.

Советски Арме цIей дезду ди хьатIакхоачаш военни присяга тIайийцар — ший Даьхенна тешаме хургва аьнна дув биар. Лоаца дар салтечо Грозне ший новкъостага яздаь каьхат:

...Са дукха веза новкъост, Мухьмад. Тахан денар мо деза ди хиннадац са вича гIоне. Сай Даьхенна тешаме хургва аьнна дув биаб аз. Цхьанна хIамо, кхыметтел Iоажало а, из дув къаьрбайтаргбац сога. Сай дай а сай а юхь Iаьржъергъяц аз. Дукха еза сона сай Даьхе. Из бахьан долаш ийшшача хана вала кийча а ва со...

ВIалла вицлургвац Батаевна ший хьалхара командир. Массадолча хIамах цунна тара хила гIерт салте. ЩIенхаштта доагIар хьадехаш, эшачунга хьажар бахьан долаш, бокъонца вола тIема эпсар хилар бахьан долаш дукха веза шоай часта командир берригача салташта. Сай командир санна саг хургва со аьнна ши-шийпа чIоагIо йир комсомольца Батаев Хожас.

ДIаухар военни дешара занятеш. Дукха хьинар а низ а эшар тIема техника Iомаяра, цу техникаца болх бе хара, хIаьта иштта салтечоа ха йоагIаш йола тIема навыкаш Iомаяра. Из деррига чакхдакнха дика карагIдаьлар Хожийна. Къаьнача военнослужащеи книжкашеи дика новкъостал дир цунна кIоаргга знанеш йолаш вола тIема специалист хила.

Сержантски школе деша болхаш бола боевойи политически подготовка отличникаш накъа боахаш яр часть. Царна юкъе Батаев Хожа а вар. Школе ше деша вахача берригa ший низ а уйла а тIаяхийтар цо тIема говзал дика Iомаяра. Школа йистеьккха ваьлча ше Iомаяь военни знанеш салташта дIахьеха езилга а ховш лерттIа теркам тIабохийташ ладувгIар хьехархоша хьехачунга. Сержантски школа тIехдика йисте а яьккха II-ча разряда спортсмен а волаш ше хиннача часте юхакхаьчар сержант Батаев. Салтий отделене командиралла хьожавир из. Лелае чоалхане тIема техника елар отделенена.

— «Могаргдий хьогI сона отделенена доал де, везаргвий-те со салташта? — яхаш ши-шийца шеквувлар Хожа.

— Сагот ма де Iа,—аьлар цунга цкъа партийни бюро секретара, — мага декхарийла ва хьо, цхьабакъда, цIаккха виц ца луш хила хье командир волга а отделене гIулакхашта бехктокхаме хилара а.

Шеквала везаш хиннавацар къона командир. Везавелар из салташта. Иштта хилар из:

Цхьан бийсанна Батаева гIулакх деш хинна часть тревога а хинна гIоттайир. Сержанта Батаева доалдеш хинна отделени стрельбище а кхыча тIема гIулакхашта а белгалъяланзар. Шийла, баьде ена бийса а метеохьалаш а бахьан долаш дар из. Цу тIа салтий а дукха опыт йоацаш къона бар, уж тешацар цу бийсанна задани кхоачашъюлургхиларах. Командира ше хьокхам а луш бакъде дезаш дар из. Кхывар-м цун когаметта хилча воха мегар. ДIахьалха а вахна, — «Аз дер де!» — аьнна команда елар Батаева. Ше хьокхам а телаш задани кхоачашъяйтар цо къонача салташка. Часта командира Iалаьмате чIоагIа могадир цун отделене леладаь тIема гIулакхаш. Иштта ше а Iомалора нах а Iомабора комсомольца Батаева. Щаккха а ше даьча хIамах тоъам баь хилацар из. — «Тахан кхоачам хиллал даьр — кхоана кIезига хургда», — яхаш ший салташта хьехар дора сержанта. Инспекторски поверка еча ерригача воински дисциплинах тIехдика знанеш хьахьекхар Батаева отделене. Отделене командира «Отличник Вооруженных сил» яха значок а луш «Отличин отделени» яха цIи елар Хожас доал деча отделенена.

Цул тIехьагIа тIемахой кхебареи Iомабареи гIулакх дика хар бахьан долаш дукха ха ялале «воккхагIа вола сержант» яха воински звани а луш взвода командира помощник вир Батаевх.

Из гIулакх а дика дIадахьа карагIдоал цунна. Батаев Хожас дукха догдаьха, хьийжа ди хьатIакхаьчар. Часта партийни организаце Коммунистически парте кандидаталла дIаийцар из. Частерча комсомольцаша шоай тхьамадалла хержар Батаев. Комсомольцашца болх бе а, салтий Iомабе а воински дисциплина телхаерашца кхетама болх лелабе а ха корайоагIар цунна. Лакхлуш латтар тIемахой говзал. ХIанз къона салтий ала йиш яцар царех. Бокъонца бола салтий хинна дIаэттар уж. Цхьан минута мах ховр царна хIаранена.

Ди тIехь халагIа дар Батаевна болх бе. Нахаца кхетама болх лелабеи тIема говзал дIахьехеи опыт а знанеш а тоъацар цунна. Партийни бюрос рекомендаци а енна партийни школе деша вахар из. Дика новкъостал дир цунна школе Iомадаьча марксистско-ленински дешаро. Школа йистеьккха воаллаше часта партийни организацера коммунисташа массава цхьатарра раьза а хинна парте членалла хьаийцар старшина Батаев. Ше хьалаьца никъ хIанз а командираш сий деш дIахьош ва коммунист Батаев Хожа. **М. ФЕСИНОВ.**

ПЛЕНУМА СОЦАМАХ ЙОЛА УЙЛАШ

ПРОМЫШЛЕННОСТА балха дош дийцар КПСС ЦК сентябрьски Пленумои СССР Лакхехьарча Совета VI сессеи. Цар решенешка хьежжа хийцай промышленноста доал дара формаш, оттаьй промышленни предприятей балха планироване керда порядок.

Дерригача советски халкъо а вай республикерча берригача къахьегамхоша а санна, тха производственно-товарни контора болхлоша а чIоагIа раьза болаш тIайийцар цу Пленумеи сессеи решенеш.

Промышленноста доал дареи планированеи хьалха хиннача формаша чIоагIа холуш Iоткъам бора тха коллектива балха а.

«Грознефтехимзаводы» яхача объединенена чуйоагIаш йолча тха контора доал дора Къилбаседа-Кавказа совнархозо. Къилбаседа-Кавказа мехкдаьтта чакхдаккхараи мехкдаьтта химеи доал даьр санна йолча йоккхача промышленни звенона хьалхле лелаеча ерригача управленешка мехкдаьтта чакхдакхареи мехкдаьтта химеи цхьа специалист вацар. Тlаккха фу доал дулургдар царна тха производствана, мала вар цига оаха дувцар кхетадергдар? Совнархоза планови управлене тха балха анализ йора машиностроительни предприятей принципах. Профиль а структура а тайп-тайпара йола дуккха предприятеш чуйоагIача совнархоза йиш яцар цу ерригача предприятей болх бовза, кхоачамхиллал дукха специалисташ доал дара управлене лелабе.

Цунца дувзаденна боккха лоархIам болаш да промышленноста доакъошта доал дарга довлар. Цо йиш хулийтаргья юкъарчал доацаш предприятеш доал дара органа гаргаоза а цар балха лерттIа кулгалде а.

ХIанз йолаш йола планироване принцип чIоагIа Iаьткъар тха предприятена, хIана аьлча производстваи реализацеи планаш вIаши ювзалуш яцар. Масала, укх тIеххьарча бетташка йолча планах арахеца оттадаь бензин реализаце планах вIалла лаьрхIа а дац. Цунах гу иштта хьалашка болх бе чIоагIа хала долга.

Валовой товарни продукцех а йоацаш, реализаци еча продукцех предприятена план оттаеча кердача системах продукци арахецареи цунна реализации яреи планаш айхха ювзаенна хургья.

Укх шера тIеххьарча кварталах валовой продукци арахецара план производства лерхIачул дуккха бIаьш эзараш сомаш тIех я тха предприятена. Тlаккха мишта йоаккхаргья оаха иштта совлен оттаяь продукци из арахецара йола бедал тхоашка ца хилча, из бедал тхона планах хьахецарг а ца хилча? Цунах кхетаде доагIа тхо мел гIаддугаргда планаш увттаяра кердача системо, продукци арахецара, цунна реализаци яра, арахецаргйолча продукцега хьежжа бедал хьакхоачаргхилара планаш вIаши айхха ювзаенна хургйолча системо.

ХЬАЛХАГIА увттаеш хинна планаш каст-каста хувцаш хиларо чIоагIа толхадора гIулакх, къаьстта бутт чакхбоалача хана нийсделча хIаьта а вета а. Ер шу доладелча гIоне 13-зза хувцаеннай тха производства план.

Iилма ларда тIа оттаяь чIоагIа планаш юкъейоалаяро дикача порядка тIа оттабергба предприятей болх. Хьадда йола перспектива оттаяра а эша реальни хьалаш хьахул.

Предприяте боахама расчет чIоагIъяреи лакхъяреи цIенхаштара никъ лаьцаб Пленумеи сессеи решенеша. Из чIоагIа нийса гIулакх да. ХIанзалца хинна боахама расчет формально яр, хIана аьлча дукхагIа дола цун хьокхамаш лакхехьа латтача органаша оттадеш дар. ЧIоагIа лоархIаме да предприятешта тIачIоагIъяьча керттерчеи оборотнии фондай маьха тIара оттадаьча процентах паччахьалкхен бюджета предприятешта боалача пайда тIара отчисленеш елга юкъедоаладар. ХIанзалца цу бюджетаи производственни фондаштеи юкъе цхьаккха бувзам бацар, цудухьа предприяте теркалдацар мел дукха оборудованеца кхоачашъю ше-шийна оттаяь план. Оборудовани предприяте дукхагIа ме хул, кIезигагIа хургда керттерча средствай сома тIера хьадоалар, цунца йоккхагIа хургья бюджета яла еза взнос, тIаккха ший болхлошта материальни поощрени яра кIезигагIа средстваш юс предприятега. ХIанз кердача хьалашка хIара предприяте терко ергья махулла кIезигагIча оборудованешца дукхагIа продукци арахецара, цу оборудованех дукхагIа пайда эцара. Дукха ха йоацаш тхо хьежар тайп-тайпарча оборудованех оахоша мишта пайда эц. Цхьайола центробежни насосаш шоай мощностага диллача 60—70 процент мара мухь болаш яц, хIаьта цар электромотораш кхыметтел 50 процент мара мухь болаш дац. Нагахьа санна хIанзалца цу гIулакха терко еш хиннаеце, хIанз коллектива хIара члена уйла ергья царга дукхагIа болх байтара. Тхо кIезига терко еш дар продукце дикал лакхъяра, хIана аьлча цунга дIадодар лакхдеш хиларца дувзаденна дар из. ХIаьта массанена а ма хой кхыметтел кIезиг-дукха автобензиний дикал лакхъяр мел пайдане да автомобильни транспорта, цо дикка лохъю кхы тIа еш йола вкладаш. Цхьабакъда, транспортникий хьашташ тхачарца дувзалургдолаш дацар. Кердача системах продукци дикагIа ме хул лакхагIа хургба цунах луш бола мах. Цу гIулакхо йиш хулийтаргья тха а транспортникий а автобензинаш дикагIа арахецара дола хьашташ вIаши гаргаоза а кхоачашде а.

КЕРДАЧА решенеша чIоагIа кIезигду лакхехьара увттадеш дола планови хьокхамаш. Боккъалдар аьлча, предприятена лакхера Iо хIана оттаю хьалда йола штат. Цу гIулакхо предприяте директора кулгаш дIадехк, хIаьта ший персонал кIезигъяр тIехьа цунга уйла а яйтац. Персонал кIезигъяр алапе фонд кIезигъярца дувзаденна ма дий. Из директора хьаштдолаш дац, цудухьа штат кIезигье тигац цо. Нагахьа санна чIоагIа йола алапе фонд оттайоре, директор ше гIертаргвар штате эшаш боаца нах кхыча балха мукъабовлийта, болхлошта поощрени яра дукхагIа торонаш хургьяр. Цу гIулакхо директорага йиш хулийтаргьяр къахьегама овсарле лакхъяра хьалаш хьахилийта.

Планировании боахама расчет вIаштIехьъяккхареи кердача хьалаша шоаш предприяте оттаергья ший балха овсарле лакхъяларга хьежжа. Къахьегама овсарле лакхъе йиш йолча моллагIча а торонах пайда ца эцаро материально зе дергда предприяте коллективана.

Вай производство дегIаахара цу кердача материальни стимулаша хьахулийт вай промышленноста еррига звенош дикагIа вIаштIехьъяхара хьалаш, лакхбу берригача къахьегамхой материальни безам, цунца цхьана цар лакхбу ше болх беш йола участок бахьан хIара болхлочун бола бехктокхам.

Р. МАРТИРОСОВ,

производственно-товарни контора керттера экономист.

ПАЙДАНЕ САЙРЕ

Укх деноша «Наурская» станице Калинина цIерахча совхоза механизатор А. Джамалдинов вахача цIагIа дукха нах гулбеннабар. Укхаза яр Наурски района культура ЦIен белхлоша районни библиотекаца цхьана кийчъяь «Кхалсаги ислами» яхача темах йола литературни сайре.

Наьха безам тIагIоргболча тайпара кийчъяьяр сайре. Дика чулоацам болаш яр «Терский» совхоза 5-ча отделене комплексни бригада бригадир волча коммуниста С. Губаева яь доклад. Цо дийцар Советски Iаьдал отталехьа исламо кхалсага бокъонаш маIача сага нийсса ца лоархIаш хинналга.

Цхьабакъда, хIанз а нийслу советски Iаьдало кхалсага енна бокъонаш телхаеш йола моттигаш. Масала, шариIато яххача тайпара йиIигаш деша ахийтац цхьаболча даьша-нааноша. кхенза йола йиIигаш маьре ухийт.

Доклад йистеьлча къамаьлаш деш хилар гулбеннараш.

Кхалнаха зуламе долча, тIехьадисача воча гIулакхашца тIагIерттIа къовсам лоаттабе безаш хиларах къамаьлаш дир Наурски берий беша воспитательница йолча Ныркова с, больнице болх беча фельдшера В. Рязанцевас, районе яхаш йолча Е. Абдулаевас, кхычар.

Сайре чакхйоаллаш гулбеннарча сакъердаме концерт оттадир художественни самодеятельносте дакъа лоацараша.

Е. САРАНЦЕВА.

ЗАВОДА СИЙ ЛАКХА ЛОАТТАДУ

Наурски винзавода болхлоша шоай районе массанел хьалха кхоачашйир укх шера производственни план.

Укх шера Тбилисе хиннача чхьагIар доаккхарий конкурсе Наурски чхьагIара завода продукце дукхача маьха кхо совгIат даьккхар. Дошо мейдалгаш яьхар «Наурское десертное», «Сильванер терский» яхача чхьагIараша, хIаьта «Ркацители терское» яхача чхьагIаро доьто мейдалг яьккхар.

— Тха коллектива Iалаьмате йоккха дега гIоз я из. — йоах завода керттерча чхьагIар доаккхача мастера Любченко Ивана. — Цу маьхерча совгIато дукхха дIадех тхогара. Сийлахь-боккхача Октябра 48 шу дизара сийна берригa шоай низ тIабахийтар завода болхлоша шера план 10 октябрь хьатIакхачале кхоачашъяра. План 13100 тонн йолаш 13934 тонн комсаш чакхъяьхар заводо.

Планови заданеш кхоачашъяьяле а балха темпаш лаьгIъяц чхьагIар доаккхараша. Дика болх бу комсаш чакхйоахача цеха слесараша Логвинов Виктора, Кулаков Ивана.

Заводо ший чотах лакха квалифицированни чхьагIар доаккха специалисташ кийчбу. Иштта завода чотах Краснодарски политехнически института 5-ча курсе деша ягIа Чухутина Валентина. ХIанз ший заводе производственни практика дIахьош я Валя.

Сурта тIа: студентка Чухутина Валя лабораторни анализ еш йоалл. **В. ПАРАМОНОВ.**

НЮРНБЕРГ ЄЕЛХАНИ ТАХАНИ

Керттерча немецки тIема зуламхошта «БIаьшерен суд», гIорьяьнна Нюрнбергски процесс йолаяь ткъо шу дуз. Адамлен исторе чухь эггара хьалхарча цу халкъий судо приговор дир, трибунала Устава тIа дIаяздаьчча тайпара, машара духьалара зуламаш, тIема зуламаш, адамашта духьалара зуламаш даьча фашистски палачий дешах. СССР, США, Великобритане, Франце правительстваша къаьстта яьча соглашенех вIашагIъеллача дунен халкъашта юкъерча тIема трибунало шоашта доаггIар дир чот-са яь варгвоацаш дукха саготонаш Европана тIакхоачаьча керттерча нацистски зуламхошта.

ТIом лаьттача шерашка эза саготонаш йицлургйоацаш халкъий дегашка латтар, гитлеровцаша даь зуламаш Нюрнбергски суда зале нийса да аьнна ала царга йиш йоацаш. «Тахана Нюрнберг исторически моральнии лоархIам болаш факт я вайна, — йоахар процессе США-тарча обвинене викала Тэйлора, — хIаьта хIара правительства из теркалъе еза ший чурчеи арахьарчеи политике... Цхьабакъда, нагахьа санна кхыметтел маьрша ха вайна отте а Нюрнберг йицъе йиш яц из вIашагIъелларашa...».

Ткъо шу хьалхагIа Нюрнбергски процессе шоаш даь къамьлаш ца деззашехьа а дагаухаш хила мег хIанз США-тара цига хиннача викалашта: официальни Америка каст-каста мархIа лелхаш хул укх тIеххьарча хана боннски политиканашта. Цхьабакъда, тха дагайоха безам ба Тэлфорд Тэйлора даьча къамаьлацара, германски милитаризмо шийна тIабахьача кхерамах цо дувцаш йола цхьаькха моттиг а. Цу милитаризмо, йоахар США викала, «нагахьа санна из цIаьсха а хьалъотте, ше нацизм я а яхаш дергдац из. Немецки милитаристаша шоай кхел ювзаргья немецки тIема низ юхаметтаоттабе гIортаргволча моллагIча а сага е моллагIча а парте кхелаца. ХьалххагIе а саббарагIа а теркалду цар долла хIама».

Долла хIама хьалххагIе а саббарагIа а теркалду... Мастехк шу хьалхагIа мара доацаш бундесвер ядерни герзаца кийчъе йиш хургьяц яхаш дувцар Рейне — атомни бомба дIаехилга тахан багара Iодуллаш вац кхыметтел доал деча парте «гIаьххьача боарамера» политик вола Шредер а. Дукха йоацаш а тIехьа Бонне лочкъаяь хIама санна къайлакхухьар тIехьашкахьарча наIарах гIолла министерствашка, судашка, эскара штабашка чуиха тIемеи нацистскии зуламхой, хIаьта укх шера бIаьстан юхье ФРГ парламенто мадарра аьлча нах боабаьча гитлеровцашта амнисти луш йола решени йир.

ХIаьта а, дуккхача мехкашка тIайийцад «ха дIаяхарах» цхьанна а тайпара тIема зуламхой бехказа бовлийта йиш йоацаш дола законаш. Из даьд Советски Союза, Польша, ЧССР, Бельге, Венгре правительстваша. Германски Демократически Республика халкъа палато 1964 шера 1-ча сентябре, шоллагIа дунен тIом болабенна 25 шу дузача дийнахьа, тIайийцар «ТIемеи нацистскии зуламаш даь хилар бахьан долаш дIахо тIакхера закон». Цу тайпара законаш тIайийпад эггара хьалха реваншизмаи милитаризмаи гIулакхаш малхбузенгермански лаьттан тIа чIоагIа соцленнадаь. Гитлеровски фашизм йохаяь 20 шу дизара хеталаь немецки болхлой ахархой паччахьалкхене арахийцача «Морача книжка» тIа белгалдоаккх, малхбузенгермански правительства дерригача халкъаша нийсхонца дIадехараш теркал ца дар, Потсдамски соглашенни Нюрнберге яь Дунен халкъашта юкъерча тIема трибунала приговори толхадаь хилар,... тIема зуламхошта тIакхувлга дукха хIама ца эшаш дита хилар, чIоагIагIа долча нацистски зуламашта эггара бехкегIа бараши уж зуламаш леладайтараши паччахьалкхене лоархIамегIарча гIулакхаш тIа ахийта хилар».

Гитлеровски изувераша даьча зуламашта бехктокхаме бола йоккхийча монополешта керте латтараш, кхоалагIча рейха тIема промышленникаш ба хIанз Малхбузен Германе эггара чIоагIагIа бола нах. Гитлеровски вермахта генеральни штаба когаметта дIаэттача шоай «хьалхаьхача рубежий стратеги» доккхал а деш хестаеш йолча бундесвера штабо атомни герз юкъе а даьккха тIом бе лерхI. Бундесвера керте латтача, хьалха хиннача нацистски инаралаша шек а боацаш низ тIакхухь НАТО-та гIолларча шоай партнерашта.

Нюрнбергски трибунала приговор футтаръе санна Риббентропа гIончий хиннача дуккхачар хIанз лоархIамера моттигаш дIайийцай боннски кхыча мехкашцарча гIулакхий министерстве. Азе, Африка, Латински Америка мехкашкара 60 гаргга посол — уж ба къаьнара нацистски дипломаташ.

Эльбана малхбузенгахьа шоай бIенаш даьд боннски правительствагара доккха финансови новкъостал ийдеш йолча, бIаь совгIча йоккхача реваншистски организаце. Царна керте латт машараи адамленнеи духьала доккхий зуламаш дарах бехке бола нах.

ФРГ юридически практика лелаеш ва нацистски чрезвычайни судий членаш хинна 800 совгIа юрист. Маьршача наьха цIеша дизад цар кулгаш — нах боабеш дола бIаь совгIа приговор даьд царех цхьабараша. Цхьабакъда, керда тIом хьоабара ФРГ-е еча кийчонна гIулакх де лаьрхIа дола «чрезвычайни законаш» оттадеча дакъа лацара новкъарле янзар цо гитлеровски Фемиде гIулакх деш хиннараштa. Цо новкъарле яц царна йийхка лоаттаеча Германе Коммунистически парте членашта репрессеш яра, машара тIехьа латтараштa, прогрессивни уйла йолаш мел болча гражданашта тIаккхера.

Хьалха хиннача нацистски идеологаша иштта йIайха моттигаш лехай шоашта реваншизмаи антикоммунизмаи политика тIагIертта чакхйоахаш йолча паччахьалкхене. Геббельсаца гIулакх деш хинна профессораш 1937 шера хиннача доазонашка гIолла «сийлахь-йоккха Германи» юхаметтаоттаяра тIаерзаяь йола Бонна реваншистски планаш оттаеш ба. Федеральни министерстве ерригача Германе юкъарча дешашта вIашагIъелла «Юхаметтаяра дешашта йола тохкама совет», масала, малхбузенгермански империалисташа ГДР-а е лерхIача аннексеца дувзаденна дола экономически дешаш «Iомадеш» я.

ФРГ реваншистскии агрессивнии политика — из ба машара гIулакха, Европа кхерамзленна тIалатта керда кхерам. Цудухьа хIанз а хьалха да Дунен халкъашта юкъерча тIема трибунало Нюрнберге яь исторически решенеш архиве яхийта. Из процесс бирса хоам хила безаш я тахан керда тIема зуламаш, машараи адамленнеи духьалара зуламаш де гIерташ мел бараштa.

ХIанз а истори а хинна дIаэтта яланза я Нюрнберг — цунна тешал ду паргIатои демократии бахьан долаш къовсам лоаттаберий малхбузенгермански Союзо дукха ха йоацаш баьча тIахьехамо: «Нах, фелал йолаш хилалаш! Германе Федеративни Республике гитлеризм юхадийнъеш латт! Юха а кхерама кIал оттадаьд дуне!».

О. ТРОФИМОВА, И. МЕЛЬНИКОВ.

(АПН).

ВАХАРО ДIАДЕХАРАШ

КПСС НАЬСАРЕН РАЙКОМА КОНФЕРЕНЦЕРА

УКХ деношка КПСС Наьсарен райкома аргIанара пленум хилар. Пленумо дийцар «КПСС ЦК сентябрьски Пленума итогаши районни партийни организаце декхараши» яха дош. Доклад йир КПСС Наьсарен райкома хьалхарча секретара нов. Цолоева. Докладчико белгалдаьккхар Коммунистически парте экономически дешаш тIехь-тIехьагIа кIоаргагIа къестадеш хилар мехка политически, общественни, экономически вахара кулгалдара методаш эргайоахаш тоаеш хилар.

ВорхI шера мехка а Нохч-ГIалгIайчен а промышленность дегIаяра толамаш дувцаш нов. Цолоева белгалдаьккхар Наьсарен района къахьегамхоша промышленни производство дегIайоалаеча хьинаре дакъа лоацилга. Духхьал укх ворхI шера районе хьал а яь болх бе йолаеннай йоккха промышленни объект — «Электроинструмент» яха завод, Экажкъонгий-Юрта пекарни Яндарей СурхотIеи хий диллад, БурокIал 520 моттиг йола школа, Наьсарен-Вокзале школа-интернат, 32 квартира йола цаIи, 48 квартира йола цаIи шиаш цIеной хьалдаьд. Хьалъеш латт районе лоархIаме объекташ: чухнахьа дувхадеча барзкъий трикотажа фабрика, маьхк ю завод, бани, «Экажевский» совхоза лаьрхIа центральни усадьба, иштта кхы объекташ.

Белгтала толамаш даьхад района цхьайолча предприятеша семилетка укх тIеххьарча шерашка. Дика къахьегаш я мельзавода коллектив (директор нов. Боров, партийни организаце секретарь нов. Хазбиев). Кварталагара квартала га план кхоачашъеш хьайоагIа из коллектив. Продуктай производствага диллача ийс бетта план 104,2 процент кхоачаш а я, планал совгIа 147,1 эзар сома продукци арахнийцай. Укх шера хьалхарча квартале республика промышленни предприятешта юкъе хьалхара моттиг яккхарах Нохч-ГIалгIай АССР Министрий Советеи облсовпрофеи карара кара тела ЦIе байрах а ахчан преми а елар завода коллективана. Цун цIи республика Сийлен доска тIа дIаязъяьй, хIаьта шоллагIча квартале кхоалагIа ахчан преми а еннай.

100,2 процент кхоачашйир ийс бетта план «Электроинструмент» завода коллективо (директор нов. Мальсагов, партийни организаце секретарь нов. Пашенных). Арахецаш йола продукци дика хилийтара къахьегаш ба завода болхлой. Соахкарчул дуккха дикагIа вIаштIехьдаьккхад план кхоачашъяра, арахеца продукци дика хилийтара гIулакх «Грозпромстроя» № 11 йолча гIишлой-монтажни управлене (начальник нов. Шадыжев, парторганизаце секретарь нов. Досхоев), «ЦIе Октябрь» яхача кирпишкий завода, Наьсарен автобоахама, нефтебаза, лесхоза, иштта кхыча предприятей коллективаша.

Цунца цхьана белгалдаьккхар пленуме районе тIехьаюса промышленни предприятеш хилар а. Доккхий кхоачамбоацараш да цар балхаца. Кхоачашъяьяц ийс бетта план СМУ-5 (начальник нов. Дидигов), № 4 йолча барзкъаш тегача фабрика филиала (начальник нов. Плиева, партийни организаце секретарь нов. Куриев) коллективаша.

Экономически балха лерттIа теркам ца бар бахьан долаш цхьайолча предприятеша кхоачашъяьяц къахьегама овсарле лакхъяра план. Моттигаш нийслу арахецаш йола продукци геттара во йолаш. СМУ-5, СМУ-11, хьалъеча дуккхача объекташка боахама во доал дар бахьан долаш брак хул, дIадахийта лаьрхIачул дуккха дукхагIа ахчеи материалаши дIаухийт, баь болх юхабе безаш хул. ГIишлош еча организацей бехка тIехьайоах низ бола мощносташ, объекташ болх бе йолаяла еза ха. Цхьабакъда, кхы а чIоагIа новкъарле еш дола цхьа гIулакх дар балхаца — воча хьале дар планировани яра гIулакх.

Ше дIахо къамаьл деш нов. Цолоева масалаш доаладу района цхьайолча предприятей балхацара. Лоацачана хана дииза даргдоацар да, йоах докладчико, арахецача продукце дикал, къахьегама овсарле лакхъяр. КПСС ЦК сентябрьски Пленума решенеш кхоачашъяра тIаерзаяь хила еза промышленни предприятей кулгалхой, болхлой уйла.

Нов. Цолоева лоацца дувц района юртбоахамах лаьца. Дика толамаш даьхад района къахьегамхоша: 16-ча октябре кхоачашъяьй паччахьалкхенга ялат дохкара план, соахкарчул 20 процент дукхагIа дехкад дулх, шура 23 процент, тха—22 процент, фуаш 16 процент. Цунца цхьана белгалдаьккхар нов. Цолоева, районе шекара свекла, хьажкIаш, коартолаш чуэцар во вIаштIехьдаккхар, геттара мела лел гуйран ялат дIадера балхаш, кхоачамбоацараш нийслу Iанна кийчо еча а. ХIара партийни организаце, боахама кулгалхой дииза даргдоацар да укх лоаццача хана уж кхоачамбоацараш балха юкъера дIадахар.

Пленуме ше къамаьл деш «Электроинструмент» яхача завода партийни организаце секретара нов. Пашенных дийцар КПСС ЦК сентябрьски Пленума материалаш массайолча цехашка Iомаеш хиларах. Заводе хиннача юкъарча собране аьлар цо, Пленума материалаш йийцачул тIехьагIа болх эргабаьккха тоабара хьакъехьара керда декхараш тIаийцад. Семилетка тIеххьарча шера арахецача продукце дикал лакхъяра болх дика лелабаь бале а ЦК сентябрьски Пленум хинначул тIехьагIа чIоагIа теркам тIабахийтаб заводчанаша цу деша. План кхоачаш ца еш хиннача заводах хIанз рентабельни предприяти хулаш латт.

Субподрядни организацеша болх во беш хилар а хIаьта промышленностан гIишлошъечеи кулгалдеча хиннача кхоачамбоацарех а дийцар СМУ-11 начальника нов. Шадыжева, СМУ-5 начальника нов. Дидигова. гIишлош хьалъеча дукха кхоачамбоацараш белгал а доахаш. ДукхагIдолча даькъе шоай ханнахьа эксплуатаце дIалац гIишлош подрядни организацеша цхьаццадола кагий балхаш кхоачаш ца дарах.

Кирпишкаш еча завода партийни организаце секретара нов. Мархиева дийцар шоай коллектива къахьегама толамех. Цхьабакъда, уж кхы а доккхагIа хургдар, аьлар цо, нагахьа санна балха хьалаш дикагIа даларе. Тха предприяти сезонах болх беш я. Цун керттера бахьан да арахеца продукци йокъае сушилка йоацилга. Цунца дувзаденна да арахецача продукце дикал во хилар а. Кхо-динъ шу хьалха заводе хьалъе йолайир сушилка. Дукха ахча дIадахийтадар цу гIулакхага. Цхьабакъда, дIадоладеннача латташ да уж балхаш. Кхы гаьна ца а доаккхаш хьалъе еза из сушилка. БIаьччача шера заводо болх барах боккха пайда бергба.

Пренех къамаьл даьча Наьсарен райисполкома председателa нов. Кодзоева, райбыткомбината директора нов. Харсиева, мельзавода парторганизаце секретара нов. Хазбиева, «Октябра 40 шу» яхача совхоза директора нов. Арапиева, «Назрановский» совхоза директора нов. Куркиева, «Экажевский» совхоза директора нов. Цечоева, кхычар дийцар КПСС ЦК сентябрьски Пленума решенех боккха пайда баргхилар.

КПСС Наьсарен райкома пленума шийна соцам тIа къоабалйир КПСС ЦК сентябрьски Пленума решенеш, хIаьта уж вахара юкъеяхьара района еррига партийни организацеш тIа а хьийхар.

Н. СМИРНОВ,
КПСС Наьсарен райкома инструктор.

РЕШЕНЕЕЛ ТIЕХЬАГIА — ГIУЛАКХАШ ХАЬДДАГIА

ТХОНА хьалхашка яда тIанкI аьнна протоколехи решенехи йиза папкаш. Къахьегамхой депутатий Наьсарен районни Совета исполкома хьалха хиннача составо шийна моттиге оттаргбараштa юхейита тIехьале я из. Каьхаташка хьожача хана къаьгга гучадоал исполкомо заседани массаза хул культура деашаш дийна хилар. ХIаьта хIара ше уж массаза дувц решенеш а яьй — культпросветучреждеиней болх тоабе. Цу тайпара соцамаш дарах тоалуш дацар гIулакх, папкаш сомлойя а. ХIара денна харжархошкара жалобаш ухар исполкома цIерах клубашеи библиотекашеи болх во бу яхаш.

Цудухьа исполкома хIанзарча составa заседане доккха къамаьл хилар культпросветучреждеией гIулакхий хьакъехьа. ГIулакхаца, къамаькхий хьакъехьа. ГIулакхаца, къамаьлашка массане а дика дакъа а лоацаш чакхъельлар из. Исполкома членаша цIенхаштаpa кхоачамбоацараш гучадаьхар клубайи библиотекайи балха тIара. Критика йир культура дешаш теркал ца деча юрта Советашта.

Исполкомо белгалдаьккхар, района дуккхача клубашка художественни самодеятельность ца хилар, кружокий болх ца лелабар, тематически сайренаш еш ца хилар. Депутаташа нийса белгалдаьхар, берригаш а хIана бац аьнна бола библиотекай заведующеш къаьстта цу балха кийчо йоацаш, кIезига дийша нах хилар.

Иштача гIулакхаша хозахетдаь оарцагIбаьхабац депутаташ. ВIалла теркал а ца беш биса боалаш латтар районе культмассови болх. Района юрташкарча цхьанна а клубе яцар музыкальни инструмент. Из хьаэца ахча ца хилар бахьан долаш дацар из. Духхьал юртий Советий председателаша из гIулакх даькъе ца лархIар мара кхы хIама дацар хиннар. Культурно-просветительни балха бе боаггIаш бола лоархIам баьбац районни Совета исполкомо а.

Дуккха клубаши библиотекаши къе а тиша а долча цIеношка яр. ДогIа делхача хана кинофильмашка хьажа йиш йолаш бацар СурхотIеи Экажкъонгий-Юртеи баха нах, хIана аьлча клубаш чуйолча цIеной тховнех ладар чуухар.

Шоайла хьалхагIа болх беш хиннараша санна решенеш тIаэцарах кхоачамбаь Iанзар исполкома керда членаш. ЛаьрххIа дIадоладир цар гIулакх. Цар шоашта хьалхашка чIоаггIа декхар оттадир: соцам баь баьннабий — кхоачашбе беза из. Цар къоастатир соцам бокъонца кхоачашбе деккарийла бараш. Из лоарчашбе хIамера гIулакх тIадиллар цо районни Совета депутата М. Цокиева кулгалдеча, культурно-просветительни дешашка хьожача Совета массазарча комиссена. Комиссе членаша исполкома решени дIайовзийтар юртий Советашта, самодеятельни организацеш оарцагIъяьхар из кхоачашъяра.

Ше баь соцам кхоачашбеш ба е бац хьеж райсовета исполком. Лоаццача хана болх дикка тоабир культурно-просветительни учреждениеша. Эггара хьалхарча аргIанна царна цу гIулакха новкъостал дир депутаташа. Масала, райисполкомо ахча хьахийцар СурхотIарча клуба ремонт дейта гIишлой материалаш эца аьнна, цхьабакъда, ремонт ергйола нах корабанзар. ТIаккха цигга новкъостала баьхкар юрта Совета депутаташ — хьехархой Агиева Зинаи Аушева Лемкаи. Цар юрта бахача наха юкъера специалисташ а лехар, ремонт еча общественни хьисапе дакъа лаца итташ нах кхы а юкъе а эзар. Массехк дийнахьа шоай низаца капитальни ремонт а яь кийчйир юртарча наха шоай клуб. Дикка шерйир зрительни зал. Хоза тоайир фойе.

Харжархоша дукха бехкаш доахар районерча культура ЦIен кулгалхоех. Цу ЦIен здани ше а укх тIеххьарча хахиналца тIера чIормаяьнна, чухьа лостам боацаш латтар. ХIанз цига ремонт йолаяьй. Тоаеш латт юрташкара клубаш чуйола дуккха зданеш. Райсовета депутаташа Т. Абиева, Х. Нальгиевас, Н. Чахкиева, А. Дзортова, кхычар хIанз боккха болх чакхбоаккх юрташкарча клубашка самодеятельноста кружокаш вIашагIйоххара. Нагахьа санна моттигерча хьалашка хьежача чIоагIа чоалхане гIулакх да из. ХIаьта а цхьадола хIамаш карагIдаьннад. Яндаречей Дошлакъий-Юртарчей клубашка хIанзле а вIашагIкхийттай художественни самодеятельноста коллективаш. ХIаьта цар кхашка балха боахкача къахьегамхошта сакъердаме концерташ а увттаду.

Болх бара лерттIа хьалаш вIаштIехьдаьхад библиотекай болхлошта а. Эггара хьалха укх дIадахача аьхки юртара библиотекаш чуйола къаьна цIенош тоадир, керда дараш хьал а дир. Укх тIеххьарча хана опыт йолча культболхлой ядро вIашагIкхийттай. ХIаьта райсовета депутаташеи исполкомои цига зIамига дакъа а лаьцадац.

ХIанз районе болх беш да культура ши цIа, 9 клуб, 14 юрташкареи 2 районнии библиотекаш, итташ стационарни установкаш. Укх тIеххьарча хана дика дIаболабаьб культпросветучреждениеша шоай болх. Укх шера март бетта денз библиотекашкеи клубашкеи лекцеш еш, бIаьш беседаш яьй общественно-политически дешаех лаьца. Тематически сайренаш вIашагIйоххара клубайи библиотекайи коллективашта новкъостал ду депутаташа. Масала, дукха нах баьхкар районни культура цIагIа «Советски кхалсаг—коммунизм хьинаре хьалъер», «Ислами кхалсаги» яха тематически сайренаш йолаш. Уж темаш депутатий инициативах оттаяь яр.

Массазарча комиссе членаша библиотекай болхлошта хIара денна новкъостал ду планаш увттаеча, книжкаш дешарий конференцеш гулъеча. Уж тайпа мероприятеш каст-каста чакхйоахаш я. ХIаьта из чIоагIа лоархIаме а да. ХIара конференци массаза ю книжкаш дешараш дуккха а дукхагIа хул. Районе бахача нахах хIара сагага книжка дIакхачийтар духьа райисполкомо решени яьй йоккхийча предприятешка районни библиотекай книжкай фондацарча книжкаех библиотечкаш вIашагIйохка аьнна. Цу тайпара филиалаш болх беш я къахьегаш дуккха лоаман кхалнах а болаш йолча хIамаш тегача фабрике, «Электроинструмент» яхача заводе.

Юртий Советий исполкомаша даим тIахьожам лоаттабу клубайи библиотекайи балха. Исполкомий заседанешка ладувгI культболхлой отчеташка, наха новкъостал ду.

Цкъа цхьа гIулакх хинна Яндаречa юрта Совета депутаташ Бакаев Чореи Гандалоев Юнаси библиотеке хьачубаьлча, цар теркалдир, выставкай стендаш яьсса хилар. Книжкаш дешаращца барта а баха, библиотека заведующеца нов. Котиковайца цхьана цар кийчйир «Дынах дола бакъдар» яхар санна йола книжкай выставка. Цар цига хержа оттадаьдар дуккха атеистически литература. Книжкаш дешараштa эзаелар «В. И. Ленин — революце баьчча», «Хьалха латтарий опыт — наха юкъе» яха выставкаш а.

Кхыдола гIулакхаш а лаьрххIа леладу исполкомо, ше дIадоладаьр кхоачашде гIерт из.

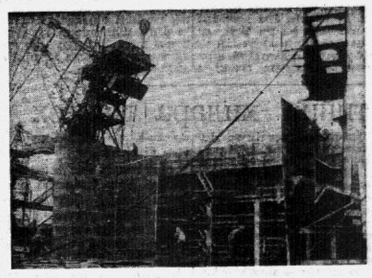
Шоай депутатaштa хIара хоржамаш массаз хул наказаш тел харжархоша уйахцIено лораяра учреждений балха юкъера кхоачамбоацараш дIадахийтар духьа. Дуккхача юрташка цIенош ца хилар бахьан долаш хIанзалца медпункташ хиннаяц. Райисполкома инициативах «Октябра 40 шу» яхача совхозе хьал а яь, болх бе йолаялийтай паргIата бархI цIа а долаш йола медпункта здани. Керда хьалдаьча цIеношка дIачуяхай Яндаререй Дошлакъий-Юртареи медпункташ. Ремонт а яь, Iанна кийчъяьй медицински учреждиней еррига помещенеш. Цу гIулакха чIоаггIа оарцагIбаьлар райсовета депутаташ Р. Боярская, Х. Костоева, М. Бекмурзиев. Уж хьеж исполкома решенеш мишта кхоачащью.

Е, хьаьцаргда вай кхы тайпа масал. Июнь бетте а деня соцам бир райисполкомо школе даха ха йола деррига бераш учете эца, еррига школаш йоагоча хIаманца Iалашъе, аьнна. ВIаштIехьбаьккхар цIена, дуккхача къахьегамера болх. Цунах хинна дикадар гуш да. Укх шера эггара хьалха дахад районера деррига бераш деша. Боккха болх бу депутаташа школе дешар хьехилга тоадара.

Цхьабакъда, цкъаза лоархIаме доацача гIулакхашта тIаерзаш хул исполком: заседанешка дувца уттаду дешаш сов дукха хул. Исполкоме дувца увттаду кхыча наькъашца къоастаде, Совета массазара комисси хьажийта дIадала е районни Совета исполкома председателa распоряженеца къоастаде йиш йолаш дола дешаш. Из бахьан долаш лоархIамера гIулакхаш лерттIа дувца ха хилац заседанешка.

Догдоахийла я, дIахо йодача хана а исполкомо организаторски балха шийна керттера уйла тIайохийтаргхиларга а шийна решенеш кхоачашъелга вIаштIехьдоахаргхиларга а, районе культуреи боахами дегIадоаладеча шийна лоархIам кхы а дукхагIа лакхбергхиларга.

Г. ОСМАНОВ.

Ленинград. Адмиралтейски заводе хьае йолаяьй шийна а тIерча мухьа а дозал 62,5 эзар тонн долаш йола керда танкер. Цу доккхача кемах «Георге Георгиу-Деж» аьнна цIи тиллай. Кема деш бараша лаьрхIад КПСС XXIII-ча съезда сийна социалистически яхь а йоаржаяь 1966 шера март бетта кема хи тIа дакккха.

Сурта тIа: «Георге Георгиу-Деж» яхача танкера корпус вIашагIйолла секцеш дIачулуш латт.

И. Баранова сурт.
ТАСС фотохроника.

ХЬА БОЛХ ЭШАШ БА НАХА

Гоян Фасуловна, селхан бииза биса болх тахан байта сога, йоахар кхувш воагIача зIамигача саго. ХIа аьнна цо йоаккхаш йола цIи хьахоззашехьа хайра сона айса чIоагIа лийха саг сайна кораялга. Из юха а къайлаялар кхераш яха а яха царна юххе дIаэттар со, наьха къамаьлага ладувгIа хоза-деце а.

— А, хьайга аьннар-де... Дисциплина хила еза, — йоахар дIайолаяла кийчъенна латтача юкъерча дегIарча кхалсаго.

Аз дена гIулакх шийна дIахайча цо аьлар:

— Сона-м хац сох лаьца фу дувца йиш я а: нахал совгIа аз а даьдац хIама. ХIаьта а са болх дика лаьрхIа «РСФСР-а заслуженни гIишлошъер» яха сийлен цIи еннай сона.

Шийх лаьца дувца дукха тIера яц Гоян Фасуловна. Цо дувц шийна бригадерча мехкарех, ше ткъеста шера хадданза беча балхах.

— Ер доккхий цIенош да хIанз оаха отделочни балхаш де дезаш. Тха балха керттердар—цун дикал. Хьокхаш долча басара бос са паргIата доаккхаш хила беза, цудухьа дукха къахьег оаха басараш тоадеш...

Юххьанца Гоян Манапова балха ена ха яр из. ТIом сеца хьалхара шераш дар. Боахам тоабеш латтача республикана дукха болхлой эшар.

— Цхьан цIен отделочни балхаш деш яр тха бригада,—йоах Гояна.— Басар хьакха дезаш йола моттиг цIенъеш йоаллар со. ХьатIаенача цхьан болхлочо аьлар сога, Iа цIен ца а еш басар дIахьокхе сага хIама ховргдац хьона, сихагIа а яргья хьо, аьнна. Бакъда, из хайра бригадира, чIоагIа бехк а баьккхар цо сох. Цу хана денз кхы далийтадац аз сайгара иззамо гIалат, хIаьта бригада членаш а Iомабу аз болх цIена бе.

Безаме дувц цо шийна бригадерча мехкарех. Цхьа Iаьдал да коллективе: харцахьардар къайла ца кхахьар, вIаши тIереи Iимерзеи хилар, гIо-новкъостал дар. «Са йиIигаш» оал цо царех.

— Царга-м массаза бIарг лекха ма безий, хIана аьлча къона ба, бал ха опыт яц.

Манапова Гояна кулгалдеча малярий бригаде ткъаь итт саг ва. Комсомольцаш ба дукхагIбараш, массава деша вагIа: сайрийнарча школе, техникумашка, институташка.

— Сай деша вIаштIехьдаланзар, са, хIаьта хIанзарча хана-м вIалла йиш а яц ца дийшача, цудухьа бригаде мел волча сагага дешийта соцам баьб оаха. Вешта, цу гIулакха-м дукха низ бе безац: кагийнах шоаш ба дешара чIоагIа тIакхувш.

— Из хьоца лаьтта кIаьнк шун бригадера вий? — хаьттар аз цар дийцачунна дух тIа ялар духьа. Цхьа сийрдаяьлча санна хийтар сона цун юхь кIаьнках аз хаттар дича.

— Да-нана доацаш ва из. Школера хьа а ваьнна лелачара вайтар из тха бригаде. Балха тIера ва чIоагIа, бакъда, зIамига хиларга хьежжа цхьаццa гIалаташ дувлийт,... селхан санна...

Иштта хIарапех дувца дукха да Гоян Фасуловнай: цаI могаш вац, фу леладу хьажа веза, комсомоле, хьаэцаш йола йоI устав Iомадаь яьннайий-хьогI, иштта массагIа да цу хьинар долча кхалсага дагадоаллар. Ткъаь ткъеста шу даьннад цун (дIатIахьежача-м аргдацар цун из ха яьннай аьнна), хIаьта къонача наха хьаькъал дала, эшачоа нана а хинна дIаотта а хов цунна. Дика дагайоагIа цунна ше балха ена ха.

— ХIанз-м аттагIа да, — йоах Гоян Манаповас, — машинашца бу дукхагIа бола болх, хIаьта са хана-м халагIа мел бола болх а кулгашца бе безаш хулар. ДегIа гIоарал дайя, массадолча хIамах дог эккхаш ха йоагIар. ЧIоагIа эшар цу хана вокхагIчун хоза, безаме дош.

Делкъа ха яр. Хьачууха мехкарий цхьаца дувца болабелар.

— Аз тахан хIамаш тега машин эц сайна.

— Тхоай болх хIанзлехьа чакхбаьккхаб оаха, Гоян Фасуловна.

Цхьан дезала юкъе нийсъелча санна хетар сона се, из да а дар иштта.

Ялх шу да Гоян Манапова «Грозпромстроя» треста № 4 йолча гIишлой-монтажни управлене болх бу. Цкъа ше болх бе йолаеннача къахьег цо, цудухьа укх ткъеста шера къахьегама книжка бе денадац цунна.

— ГIишло еча деррига балхаш даьд аз, бакъда, сона эггара дукхагIа езаенна говзал я малярий яр.

Ше болх баь моттигаш цо хьайийцача хеталу, цхьаккха гIишло йийхьогI цу хьаьналча къахьегамхочо шийна говза кулг тоханза: Орджоникидзе цIерах йолча городокера цIенош, Калинина цIерахча поселкера юкъера школа, библиотека...

Октябрь бетта отпуске яха езаш яр Манапова, бакъда, цIенош эксплуатаце дIадаллалца балха тIера яла ца ловш Iийнай из.

Иштта я РСФСР-а заслуженни гIишлошъер Манапова Гоян Фасуловна.

М. ЗЯЗИНОВА.

БОЛХ ЛЕРТТIА

ВIАШТIЕХЬБАЬККХАЧА

Укх тIеххьарча шерашка Шаьла района Куйбышева цIерахча колхоза механизатораша кхедеча ялатий хьувкъам шоаза лакхбеннаб. ХIанз хIара гектара тIара 20 центнерал кIезигагIа боацаш хьувкъам чуэцаргба аьнна декхараш тIа а ийца гурахьа дувш дола ялаташ дIадувш боахк колхозхой. 2200 гектара тIа дIаде дезаш ба уж гурахьа дув ялаташ. Лоаццача хана 1400 гектара тIа кIаи мукхи дIабийнаб цар.

Хьинаре къахьег ялаташ дIадувш боахкача механизатораша,— йоах колхоза агронома Ахошева Руслана.

Йоккха опыт йола механизатораш боахк укхаза ялаташ дIадувш. Цар тIеххоачашъю шоай заданеш. Лаьттaш босешка даде а дика дIадув ялат трактористаша М. Ахмадова, Г. Баймурадова. Денна норма 160 процент кхоачашъю цар.

Укх шера ялаташ группови хьисапе дIадувш латт. Цу гIулакхо торо хулийт цхьатарра йоккхача участкашка ялаташ дIаде, цудухьа хьатIа а даргда уж цхьан ханна. ТIаккха хьатIадаьннача ялата обработка еш аттагIа хургда. Цул совгIа, гаьн-гаьнна ялаташ дIадувш йоахкача агрегаташта фу дIатIакхахьа дукха транспорт эш. Группови хьисапе ялаташ дIадувш йоахкача ийс агрегата фу хьатIакхахьа цхьа машин тоь. ТIаккха шоайла ялаташ мишта дIадув тохкам бу механизатораша. Бакъда, цу гIулакхах лерттIа пайда эца вIаштIехьдалац, нагахьа санна техниках боаггIача тайпара пайда эцаш ца хуле.

ДIадахача Iай дукха керда механизатораш кийчбаьбар колхозе. Механизатораш тоъал хиларах шин сменах болх вIаштIехьбаьккхаб укхаза, цудухьа дIадахача шерашкарчул шоаза сихагIа дIадув хIанз ялаташ.

Укх шера 400 гектар дукхагIа ялат дIадувргда цар.

Зяьб оахаш а боахк колхозе. Из болх беш пхийтта трактор йоалл. Сменах хIара трактористa нормал совгIа 1,5—2 гектар лаьтта оах. Хьалха латтача трактористаша Саидова Вахаде, Азизова Вауде норма 4,5 гектар мара йоацача ворхI сахьата 9—10 гектар лаьтта оах.

Хьинар кхо ца деш къахьегача трактористаца хIанзле 1300 гектарал совгIа зяьб яьхай.

Кхаш леладераша шоай къахьегама толамаш хеталу Октябра цIейна.

Ю. ВОЛОГИН.

МЕХКДАЬТТА — КАСПЕГАРА КЪУЛБЕХЬА-МАЛХБУЗЕХЬА

БАКУ, 26 октябрь. (ТАСС корр.). Каспийски къулбехьа-малхбузехьарча даькъе мехкдаьтта доаллаш хилар бакъдаьд Сангачала яхача мехкдаьтта доаллача районе болх бе йолаеннача скважино. 4190 метр кIоарга бурув а теха яьккхача цо цу участке шоллагIа йола боккхача низера мехкдаьтта кIедж етта йолаялийтай.

Каспийски форда тIара геологоразведка тохкамийи юкъмоттиг хинна дIаэттай хIанз Сангачальски мехкдаьтта доалла моттиг йола Бакински архипелага район. Форд шийтта метрал кIоаргагIа боацаш, тIеха хиларо аттагIа хулийт укхаза мехкдаьтта лехилга. Разведчикий декхар аттача доаккх материк гарга хиларо а. гIайренаштеи цуннеи юкъе итт километр шорал дола хи оаса мара бац.

ХIанз цу районе кхы а массехк скважина йоаккхаш латт.

ДИКА IАЛАШДЕРГДА ХЬАЙБАШ

КПСС ЦК мартовски Пленума решенеш кхоачаш а еш юкъарча хьайбай боахамаш дегIадоаладара белггала толамаш даьхад укх шера Грозненски района хьайбаш леладераша.

ДукхагIа хьайбай продукташ яхаран уж паччахьалкхенга йохкаран тIаийца социалистически декхараш кхоачашдара къовсам лоаттабеш тха района боахамаша укх шера къаьстта шура йоаккхилга совдаькхад.

Дахача шера укх хана яьккхачунца нийсйича укх шера 3400 тонн совгIа я еррига яьккха шура. Фуаш а дукхагIа дохк паччахьалкхенга.

Паччахьалкхенга шура йохкара план ткъоалагIа октябрь хьатIакхоачаш еррига районе 90 процент кхоачашъяьй, хIаьта дулх — 84 процент, фуаш — 91 процент.

Социалистически яхье хьалха латт Ленина цIерахча колхозеи «Ермоловский» совхозеи шурий-товарни фермай коллективаш. Паччахьалкхенга шура йохкара шера план хIанзле кхоачашъяьй укхаза. Шера план кхоачашъе гарга я № 2 йола баьца даарий-шурийи № 3 йола сомий-баьца даарийи совхозаш.

Паччахьалкхенга дулх дохкара шера план кхоачашъяьй хIанзле «Староюртовскийи» №3 йолча сомий-баьца даарийи совхозаша, Предгорно опытно-производственни боахамо.

Шеко яц дIахо а боахамийи фермайи кулгалхоша, хьайбаш леладеча специалисташеи болхлошеи хьинар лаьгI ца деш къахьеге паччахьалкхенга хьайбай продукташ йохкара план ханал хьалха кхоачашъергхиларах.

Хьайбаш хIанз вай Iанна кийчо ярга хьежжа хургда царгара йоала продукци дIахо совъяккхар. Из хьайбаш леладеча боахамий лоархIамереи эггара бехктохкамереи гIулакх да.

Дуккхача шерашка белгалдийнарашеи статистически даннешеи тешал ду, тIехьадусача боахамашка Iана замалахь хьайбаш чIоагIа тишлуш, царгара йоала продукци кIезиглуш хиларах, боагIача боарамагIеи дикачеи доакъарца ца кхабарах къона хьайбаш довш дIакъестилга. ЧIоагIа Iатк помещенеш йIайха ца хилар а. Иштта моттиг хилар укх шера а. «Староюртовский» совхозеи «Новый быт», «Советская Россия» яхача колхозашкеи дукха Iаьсий дайра.

Из хургдацар нагахьа санна доаггIача тайпара къона хьайбаш Iай Iалашдаьдаларе. Цхьабакъда, тIеххьарча хана хиннача паччахьалкхен тIахьожамо гучадаьккхар дахача шерашка дийнна гIалаташ массадолча боахамашка теркал даь ца хилар.

Укх шера цхьаццадолча боахамашка № 2 йолча баьца даарий-шурийи, № 1 йолча шурийи, № 5 йолча Грозненски шурийи совхозашка хIанз а дукхагIа дола хьайбаш йIайхача помещенеца Iалашдаьдац. ДукхагIча даькъе гIишлошъю материалаш кхоачам болаш ца хиларах планах хьалъе йолаяь хьайбай помещенеш хьал ца еш йисай.

Дахача шерашка санна доацаш хьайбашта кхоачамхиллал доакъар Iалашдаьча тха района боахамаша царна йIайха помещенеш кийчъяь яларе, уж дика Iангара даха торо хургьяр цар. ХIанзалца ца деш дисар укх лоаццача хана де хала да. Цхьабакъда, хьайбаш леладераш оарцагIа бахарцеи, йолча торонех бизза пайда эцарцеи мара Iана кийчон балхаш чакхдоахалургдац боахамашта.

Iай кхаба дита доахан йIайхача помещенешка хургдолаш юххьанца помещенешта ремонт яри керда яраш хьалъянзеи яргьяц. ХIаьта цунца цхьана доакъар дукхагIа хилийтара еррига торонех пайда эца беза. ХIаьта долаш дола доакъар талхаргдоацаш лораде а деза. Дахача шерашца нийсдича доакъар дуккха дукхагIа Iалашдаьд укх шера районе. Дика Iалашо яьй № 15 йолча Грозненски шурийи, № 2 йолча баьца даарий-шурийи, «Горячеисточненскийи» совхозаша. Цох кхоачамбаь Iе йиш яц. Чуэцача хьажкIа гIадам кийчде деза, хIаьта шекара свекла йоархIех силос йолла еза.

КIезига лоархIам болаш дац хьайбашта хий меладелга а. МукIарло де деза, цу лоархIамерча гIулакхе а дукха кхоачамбоацараш хилар. Iай дукхагIа хий эш доаханна. Кхоачамхиллал хий ца хилча продуктивность совъялара а тоадалара а чIоагIа Iатк из.

Цхьабакъда, хьайбай боахамашка хоадамера лоархIам болаш да кадраш нийса хьожаелга. Духхьал царех тийша да дика хьокхамаш доахилга. Цудухьа Iай халача хьалашка болх бе хьожабе беза шоай болх дукха беза тешамера нах.

Боахамийн фермайи кулгалхой декхарийла ба хьайбаш леладерашта дика бытови хьалаш лоаттаде, хьайбаш леладерий балха материальни безам тIабахийта.

Хьайбай продукташ совъяхарца цхьана хьайбай боахамашка культура юкъе йоалае ха хьатIакхаьчай. Эггара хьалха де дезар фермашка санитарни лостам бар да. Цу гIулакха помещенешкареи, базашкареи, царна юхе ядача моттигашкареи кхо навозохранилище дIакхахьа деза. ХIара ферме доахан доалу моттиг хила еза, хIаьта цамогаш дараш дийрза даллалца къоастадаь лоаттаде помещени хила еза. Цунца цхьана хIара боахаме хила еза дIа-хьа доала лазар доаца хьайбаш дерзаду стационар. Профилактика яра а къаьстта теркам тIабахийта беза.

Хьайбай боахамашкара болхлой спецбарзкъаца, кога гIирсаца, сапаца, юхьмарех хьекхача гаташца Iалашбе беза.

Халача балхашта механизаци е еза. Цхьаццадолча боахамашка хьайбаш цIена ца леладарах пункташка дIалу шура бIеха хул. Цудухьа кIалхьарцар тоъал хила деза, хIаьта боаггIача тайпара шим цIенбе а беза.

Бруцеллезахи туберкулезахи доахан цамогаш долча боахамашка шурей шурий продукташи цIена хилийтара къаьстта боккха теркам тIабахийта беза.

ХIайбаш дика Iангара дахара лерттIа кийчо е еза.

Е. ФИНК,
Грозненски района юртбоахама производственни управлене вокхагIа вола ветврач.

Доазол дехьара

КХЕРАМЗЛЕН СОВЕТЕ

НЬЮ-ЙОРК, 28 октябрь. (ТАСС). Селхан индо-пакистански дов дувцара йола Кхерамзлен Совета заседани хилар. Инде делегаци ѐцар заседане. Хьалхаг1а Кхерамзлен Совета председателага дахьийтача письмо т1а Инде викало хоадамболлаш йола духьале кхайкаьлй. Д1аяхача заседане Пакистана кхыча мехкашцарча г1улакхий министра «юха а ца озаелуш Индех г1ерташ» дола къамел де мукъа бацара духьала. Индийски викало д1аяхийтар шийн делегаци совета заседанена юкъе дакъа лоацарг ца хилар, х1ана аьлча Пакистано советах пайда ийбу, дов сацийтарахи б1у т1ехьакхабаккхарахи йола соглашени меттахьа хиайтара а ца ийбеш, Инде чурча г1улакхашта г1оза юкъег1ертара.

Селханара Кхерамзлен Совета заседани йоалуш СССР викала П. Д. Морозова аьлар, оаг1онех цхьанне ше заседанера д1аяхана ярг ца хилар лаьрх1а йола хьал оттар бахьан долаш хьалхаг1е а кхета хала дац советерча дискуссе пайдана хиама дийна тамаш я.

Цул т1ехьаг1а къамельаш дир Слонови Костен Иорданен викалаша.

Иордански викале Эль-Фаррас нагахьа санна ООН генеральни секретара бакъахь хете, цун йиш я дов хиннача районе цІаькха а вахара дешара хьажа.

ДРВ Т1АРА 700 САМОЛЕТ ЙОХАЯЬ ЧУЯЙТАЙ

ХАНОЙ, 27 октябрь. (ТАСС). Вьетнама Демократически Республика территоре т1а селхан США авиаци Батьлонгзи яхача т1айренна т1а а ена дов деш йолча хана фецарча т1ехьа духьаларча оборона доакъоша йоаькха чуяйтай ворх1б1оалаг1а американски самолет. Цунца дувзаденна Вьетнамски халкъа эскара Лаккехьарча командоване д1акхайкхаьй коммюнике.

Вьетнамски информационни агентства д1акхайкаьча коммюнике т1а белгалдоах укх т1ехьарча хана в1ашаг1кхийтача Штаташа, шоашта доккхий зенаш хуллашехь а, Къилбаседехьен Вьетнама нах бахача пункташтен промышленни объектащтен бомбаш еттилга а довнаш дела а харцаг1а чаккдоахаш хилар. Цхьабакъда, хьалхбоалаг1а американски самолет йохаьяь чуяйтача 24 сентябре дензцха цул дутт соаг1а ха мара ялз. Цу юкъаг1а, йоах коммюнике т1а, республика фецарча т1ема духьаларча оборона доакъоша кхы т1а а б1аьц самолет йохаьяь чуяйтай, царех пилоташ боаца массехк самолет а йоацаш дуккха а американски летчикаш а лаьцаб а хилла плен боалаьбаь.

Къилбаседехьен Вьетнаме ворх1б1оалаг1а самолет йохаьяь чуяйтар Къулбехьен Вьетнама патриоташа американски агрессорашта духьала лоаттабеча къовсама юкъе котоланаш яхарча цхьана найденнал, яхаш, белгалдоах коммюнике т1а. Вай толамаш т1омботтача американски планашцхьаьнадоаггаш бар, вьетнамски халкъа а лаьттан шара пхеконтинента т1арча цун доттаг1ий а денал айду.

Сукарнос сатийна хилара т1ахьех

ДЖАКАРТА, 27 октябрь. (ТАСС). Джакарта радиос хьакхайкаду провинциальни администраце кулгалхоцхен губернаторашцен президентски дворецe в1ашаг1кхийттача дзьча Индонезе президента Сукарнон премьер - министра хьалхара заместитель а кхыча мехкашцарча г1улакхий министр а волча Субандрион къамалхашта юкъера доакъош.

«Неоколониалистащ, колониалисташ, империалисташ, — аьлар ше къамел деш доктора Субандриос, — вай революцена кхерам т1атувс, х1ьта мехка эттача хьалах пайда эца а г1ерт уж». Цо хоадамболлаш хардой «30 сентябрерча боламо» индонезийски революци кхерама х1алхотт яьйнга дагаьлла йола хабар. Субандрио йоаьлайла яха хабар. Субандрис в1ашаг1кхийттача хьаькаш яхарча хьаькка д1ахайтар уж «аьттехьарчар боанга чу» ца лелхаш лораьала безилга. «Коммунисташта духьаларча шоай уйлай кхьаьехьа аьттехьардаьар ма хилалаш, — аьлар цо.—Аьттехьарча элементашта, къаьста а законах йоацаш лаьрх1ача партещца барта ма ахалаш».

«Сона хов ша да х1ана Джакарте пу тайнара волча бартаахарий маза боллаш латтилга. Цхьадола газеташ да в1ашаг1кхийтача Штатий Центральни разведывательни управлене ахча телаш», — аьлар Субандриос.

«Нагахьа санна 30 сентября событешта гунахьа дола организацеш йоалар яле, уж хила бокъо кхуйргадоацаш д1айоахаргя вай. Цхьабакъда, вай городе хиннай шоай доакъашхоша «Дакъала хийла Америка!» яхаш шоаг1ари кийтта демонстрацеш. Из дуккхьа белам ма бий. В1ашаг1кхийтта Штаташ вай доттаг1а я аьле ма хеталаш».

Сукарнос ше дайча къамалаша полиценец эскаран приказ делар, къоастамболлаш дола шийн приказ: коммунистий йола доалахье х1алакъхилар хьем боацаш чекха социлташ телхадераш тонаш етта, аьнна.

Президента белгалдаьккхар сатема атмосфера оттаргя ярг ца хилар, цунга «30 сентября событеша отталь ситуаци политически къоастелга лаьраг» йола торо хилийта еза.

Миттеран хьаллоац радикалаша

ПАРИЖ. Французски радикалийн радикал-социалистийн парте съездо т1айнай республика президента поста лыдехьарча политически дегтела Ф. Миттерана кандидатура хьалацара решени. Съездо беррига демократаш т1ахьийхаб «цхьан сага карарча 1аьдала режима духьаларча къовсама дувнила йоацаш юкъе бахара».

Мехка йоккхийча республикански политически партеех республиканцашта 5 декабрера хоржамаш хилалехьа т1ехьаххаг1а эггара т1ехьаг1а баь шоай хоржам. Коммунисташ, СФИО а, в1ашаг1кхийттача социалистически партеца а, кхыча республикански политически формированешца а социалисташ юкъе болча хоржамаш хилалехьа т1ехьарча блоках уж д1аккотаро ш1енхаштта ч1оаг1ье Миттерана позици.

Турце керда правительство

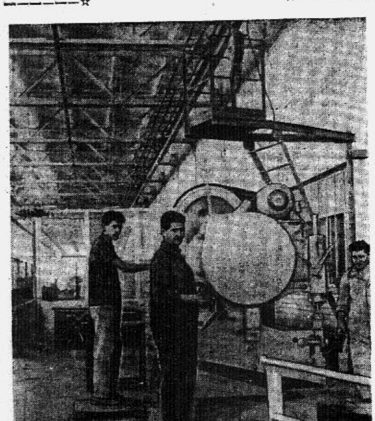
АНКАРА, 28 октябрь. (ТАСС). Селхан «Нийсхон парте» лидера Сулейман Демирела президента Гюрсела т1айнаи Турецки Республика керда правительство. 10 октябре хоржамаш дарах къама палате (меджлисе) дукхаг1а йола моттигаш «Нийсхон парте» я (450 моттигах 240 моттиг).

ЯПОНЕ В1АШАГ1КХЕТАР

ТОКИО, 28 октябрь. (ТАСС). Японе бола советски космонавташ Валентина Николаева-Терешковаи Андриан Николаеви тахан премьер-министра Эйсаку Сатос ше волча т1айидабар. Премьер-министра ч1оаг1а безаме моарщал хьттар космонавташка. Сатос аьлар, Японе кастта искусственни спутник урагIйохийтаргхилрах тешам бенна ва ше, аьнна.

КОМЕТА СУРТАШ

ТОКИО, 27 октябрь. (ТАСС). Токийски астрономически лабораторе селхан кепа а теха д1адоэийтад Икейа-Сэки яха комета Мальха гаргахкоачача хана даьха цун сурташ. Уж сурташ даьд комета Мальхадега 500 эзар километр гаьна йолча хана. Цул т1ехьаг1а дукха ха ялалехьа цунга хьийжарашта эйир комета ядро кхо дакъа а хинна йохар. Мальха сердал алсамъяляр бахьан долаш цу кхаьаг1а сурташ доахилга в1ашт1ехьдалазар.

Промышленность дег1айоалаяра масе оаг1орахьара Ирака новкъостал ду Советски Союзо. СССР новкъостальца х1ана мехка хьаьлеш латт массехк йоккха предприяте. Царех цаI — Багдадера Электроаппаратура завод укх гаргагIа т1ехьарча болх бе йоалаургйолаш я. Цу тайпара йолча предприятешта юкъе ерригача Юкъерча Малхбоалене а йоккхаг1а хургья из.

Сурта т1а: завода цхьан цехе станокаш д1аоттадеш латт.

Л. Вольнова сурт. ТАСС фотохроника.

НИКОЛАЕВ. ЮЖНЫЙ БУГ ЯХАЧА ХИ ЙИСТЕРЧА ЧУЕЧА ЦIЕНОЙ СУРТ.

Н. Дудченко сурт. ТАСС фотохроника.

128 килограмм дошув корадаьд

900-г1а проба йолча доше 128 килограмм кораьлй г1иншошъеча бригадана Гостинни коарча цхьан помещенена реконструкци еш укх боахкача хана. Революци хилалехьа укхаза хиннай Петербурге эггара йоккхаг1ахера тукан йолча ювелирни магазин меттиг. Цу тика дас арданхий ийна к1ал елла хиннай, аьнна хеташ да, дошо бархI гала.

Дошув корадаьча моттиге цу сахьате кхайка приборни надзора инспекцийи викалаш т1абоалабаьб каменщийн бригада бригадира Слюнькоь Геннаде.

(ТАСС).

ОКТЯБРА СИЙНА

Хьалдоаг1ача Октябра ц1ей сийна № 3 йолча профтехучилища коллективо паччахьалхенна дика совг1аташ кийчадь. Производственни план 101 процент хоачаш а еш пхиь рационализаторски предложени балха юкъейоалаьйь, х1аьта училища ремонт еш, ков ц1ендеш, гаьнаш йоаг1аш, кхыдола эша балхаш деш 1400 сахьата болх баьб, 1260 тонн металлолом паччахьалхенна д1аенней.

Х1ана ц1ейна хетаяьча тематически сайрента кийчлуш ба училища дешархойи хьехархойи. Цу сайранна кхьаьаьхка аьнна тайп-тайпара экспонаташ Советий 1аьдал доакхкаш къовсам лоаттабаьча вай дай герзи кийчдеш ба уж.

Сакъердамерча сайрене хьошаг1а хьийха ба Советски Арме б1ухой, Грозне хиннача революционни событей ветеранаш, писателаш Ошаеви Мамакаеви. Х1аьта М. Мамакаева язьаь «Революцен мурд» яха произведени а юццаргя цига.

В. ИВАНОВ.

БИБЛИОТЕЧНИ БОЛХЛОЙ КОНФЕРЕНЦИ

Укх деношка В. И. Ленина ц1ерахча культура Ц1аг1а хилар вай республике эггара хьалха хулаш йола А. Чехова ц1ерахча республикански библиотеком кулгалахьа городской отдели в1ашаг1еелла библиотечни болхлой 1илман-практически конференци. Из яр Советски 1аьдал д1атта 50 шу дузача денна хетаяь. «Кагирхошта коммунистически кхетам балара библиотекий болх баь» аьнна темах.

Конференци хьайийла Грозненски городской культура отдела заведующе нов. П. А. Симкинас.

Конференце программа тайп-тайпара яр. Цига йийшар укх темаш: «Библиотекай балхо кагирхошта эстетически кхетам балар», «Производственника новкъостала дола книжка», кхыдараш а.

Чулоацам дика болаш, массане безам т1аболаш яр «Красный молот» завода культура Ц1ен библиотека заведующе нов. М. Любковаи Октябрьски района № 2 йолча библиотека читальни зала заведующе нов. Н. Бугаеваси яь доклада.

Иштта белгалъяккха езаш я Октябрьски района № 4 йолча библиотека читальни зала заведующе нов. В. Н. Емелинаси № 12 йолча производственно-техническе училища библиотека заведующе нов. Н. Лукашевскаяси «Къахьегам коммунизмах в1ашаг1даха йиш йолаш дац» аьнна темах яь доклада.

Конференци чакхйоаллаш библиотекай болх дикаг1а хургболаш яь рекомендацеш т1айидар гулбеннараша.

Конференце итогаш еш къамал дир А. Чехова ц1ерахча библиотеке методически кабинета заведующе Т. И. Григорьевас.

А. ЦИЦКИЕВА.

ЛОАМАН НАЬКЪАШКА

Халкъа хьунарцен хьаькъалцен дехкаш да наькъаш. Керда, сакъердаме, лоарх1амаре х1аман мел дувцаргда из наькъашка х1аманна дух т1а вала безам болаш болча наькъахочоа.

Тхо долхар Жайрахьара, Пхьиматера. Эзмера доладенна Фуртовге г1олла т1ех а дьенна Бейне кхача ди д1акхо а. Дог тохадоийташ еча ч1оаг1а доккхаш деши дар 46 шу хьолаг1а цу наькъашка г1олла йийнаяр шоацца керда хрзаера вахар — Советски 1аьдал а дахьаш Ленина партегара бакъахь викалаш хилар—Григорий Константинович Орджоникидзе, Сергей Миронович Киров, цар новкъостий: Назаретян, Яков Бутырин, Александр Гегечкори, Зинаида Орджоникидзе [Г. К. Орджоникидзе сесаг, доттаг1, г1оннча], Арутюнянц [легендарни Камой юша], г1аьлг1ай коммунисташ революционераш — Гойгов 1ардал - Хьамид, Албогачиев Юсап, Альмурзиев Хьусен, Яндиев За1ма, Орцханов Хизар, Зязиков Идрис, Альдиев Султан, дукха кхыбараш. Цудухьа къаьста ч1оаг1а сий ду хайнъо цу наькъий. Цхьан ханаг1иш мара нах лелалуш ца хиннача цу наькъашка кхы тайпа сурт да тахан.

Машинаца д1акхаьчар тхо 1аламо хозахьча Фуртовг яхача новкъара юрта. Лакхача повмашта юкъе уллача Хьулера къона шофер — Чахиев Дауд, тхо цига кхаьчар — сурт а дига, колхоза г1улакхашта д1аэккхийтар машина.

Лакхача повмашта юкъе, шаьра ераваш д1алийцца дада Шерипов Асланбека ц1ерахча колхоз боахамаш. Юртбоахама артела кулгалдеш ва къона коммунист Амирханов Хьусейн. Лакхача ловмашта юкъе яьача бьаьй ераваьшен дькг1енашен хьунашка а къахьа а — наькъанна г1олла ша аь цхьа тайпана лаькхача яха лама. Цу тайпарча нахах ца1, лоаман хьахьехьамхо, тхоца хилар.

Пайдж кхоссал юкь мара яц Фуртовгяи Бейненен юкъе. Хьанна доазац лоамара наькъан. Б1аьнкаха г1олла са бий, гола теха т1а-т1а лакхаг1а, хьувзаш лоамах Фуртовгга тадара нникь. Наьха санна к1аьд а тохаьа, салала 1охайэш тхо. Хоза сурт дар тхоаа гуш хиннар. Гаьнна д1ахьежача — лакха Бешлоам — Корта, Лохехьа — маьлхах кхералг1айн кирта, Лахехьа — маьлхах кхералгга. Бейнена йолча лахьа лиг1ашеа цхьаа д1ахьежача шоаь. Кхера кх ткаг1еш а эттаьш, доа цІаккха а к1алдуш доахла Армин. Бенада боахкараша юкъ-юкье доттаг1чий, ц1ишаш — массехк ама тоаеккха лакхлахьа жагари — массе хеттача д1ахьажача хьыашеаьнгар т1а чедоах мара ядц.

Боабеш сатем латтар. Иштта гобаьккха б1аргбоккхаш тхо дог1аш, ц1аькха оагаккхар тхона дешакъ бошал дар тахан. Мотора таса да ц1оаг1а ц1аьх цекадана тхо наькъолнашка, мо чо лаьрх1а ч1оаг1а цеццвалар тхо наькъе болонна тохача г1оллар боса оаг1оца язбыцу бу г1олла гусеничен трактор хьигчувалешь. Из да укхазара керда х1ама. Ильича лампилгашта т1ехьа, оьрсашехь хьахьеца керда х1ама.

Шийн «Бийна говр» юха а осцаьль, вела а къежаш тхона дуьхьала ваьлар трактор. Цу шеш язбалий наькъая лоаьлий юкъаьеше сага. Моарщал а хьайта, г1улакха хиннача болча дикача фусам-дас санна йоах цо тхоа:

— Хьат1ехоаьш са «такса» т1а. — Тхо, цу делакхьа д1агкоьххь тхона тхоай х1амаш а т1ехьа д1ап1акхайшар.

«Трактораш а ма лелий ухазамера аьнна тхо цецдалара жоп луш, Матиева Асхьаба (из ва тхо хьаша, трактор ист) аьлар:

— Х1ана лелац уж. Даьра лел, — т1акха цхьа х1ама ала делахьа болаш санна велаькхьар. Пехьаг1а хайра тхона эггара хьалха укхаза г1олла трактор йоаьхийтар а из — Матиева Асхьаб хилар. Кхашкара деррига балхаш — лаьтташ ахар, х1амаш д1аер, чуэцар, йол хьаьхар кулг-кара дора Фуртовгага. Дукъаргашта. Хьарпе, Бейне гонахьарча колхоза лаьтташка, б1аьш шераш хьалхаг1а вай дзьша дахьча тайпара. Цул т1ехьаг1а укхаза хьачаь йол хьоьга машинаш, аьшка нохарш, г1улакхашта. Гоарда д1а а ене — лелайора уж хьалха лаьчаг1а говрш. Трактор х1ана йоьаьц! Из дика уйла даьккхар колхоза колхозхой, трактора Матиев Асхьабо. Ас могаш хьаллацар колхозе Шерипов Асланбека ц1ерахча юртбоахама артела карара а цун председателе Амирханов Хьусейна а.

Юкъхьара йоалайнйолча хана дика лоаврх1аваьар босаг1еннача йолча лаьтташка трактор чем лалла. Юкхори а, наькъаш ца аьнна ац мьзахьа наьчан. Лакхда лаьсьарш деше, бех лаьцаш малх лаьцаш ц1о вол — кхы а шоашехь маьрш г1арбин ша керда. Хьалгав шу хыхьийнахарчуна, къахьегаш, нанда тракторист. Гонахьарча юрташкара а т1ехьа тракторгга хьа буьне ц1арг. Цецбувла уж, укх готтаг1ача варда1 новка г1олла мишта лелалу — хьог1 ер хьаь. «Сабарде». Ахкан наьна ас хьоаха Асхьаба, вай-м укханна кхы хоаса бе тракторхо».

Шийн юртара нах цу деша г1адбаха болаш дикавалахь хьасьхьахь хьало меца т1ашан г1аьлг1азан.

Дукхача хана денз даьша хало озаш хьдена, бера хана денз ше дувцаш дола наькъаш атачача дахара шийна могар делаьрхар Матиев Асхьаба. Массаза а укх тайпара оамал хиннай лоамах бахача г1алг1ай: ц1анхьа а т1ехьаргбаш укх новкъа кхера а лахьар шийна — юрта кхоэсарга цар кхьаахча ша цар. Асхьаб ше а хиннаш шийн дай оамал йолаш: дукха юстара кхийца г1улакх ше новкъа т1ех.

Г1алг1айх яьлла из дика оамал х1аьа шийн тракторга - бульдозерга а саррахьа ц1аьвзара а д1а. 1уйрийна, сецца, ше балха д1аволарча ц1ен. Асхьаба наькъа т1ехьаг1а каргацта юхь а мангчаш хьара а цу дера наькъ белхон дийнах а ц1ай — ц1ашшерш ц1енбеш хул. Иштта, хала бале а, иза бераша лайна а ц1а бутт бизабь. Цу деша сов гIадбаха бола юрташкара а на ша лоамаш а цу нахалемара а лоаманаль Асхьаба новкъостал де арабоал. Шоай дукъа а ца деш, массенна а болча гу1 дахьаш цу цар из. Уж ба белхой, Кашегла, Хьарпе, Дехьургаште бахааа нахьашхаллийта — зуш тахана чекхьалла ц1ер Шоахалов Жина, Гамботов Асхьад, Мурзабекоевгар — Асхьаб, Мархиев, Къамболат, Абукар, Матиев Хьусейн, Куштов Хизар, колхозо Куштов Къурейш, колхоза болхло йола Шоахалова Банати, дукха а кхыбараш.

Иштта бахьарча дехкар да лоаман колхозерча дика г1улакхаш доахкача з1амигача саго Матиев Асхьаба шийна хьалхашкара оттадьвр. Цудухьа сий ду цун шийн юртахошка а гонахьарча юрташка бахача нахьа а. Ше лоархаш болча цу наькъа безамо шийна кхы а доккхаг1а дола дехкарш т1адожделга ховш ва Матиев Асхьаб. Массаза а г1улакхаш хила безаме болаш ва из. Шерипов Асланбека ц1ерахча колхозе болх беш ше укх массехк шера чухь Матиев Асхьаба дика хьахьекхаш леша. Т1ехьхоачашдо из массане.

Укх аьхкя Байнерча лаьттан1ка эггара хьалха дир балхаш механизированни. Арг1аш а да дьістотта 60 совг1аьа гентара т1аьа хьаькъа. Иштта йол юрта. Хьаибаш паддеранна а т1ехьаш докха г1улакх да из. Сийнаьха революционни историческо оаг1ончие йолаш дола хьалхалдаьа. Шаа т1ехьанна а д1а шийна аренаш т1е ац д1а ше — вай наькъаш а да. Уж уйлаш дага а ухаш, колхоза хьама лаьрх1ачаг1а, шийна хила а да д1а д1адан кхы хиннарг а хьахьесте новкъаг, хьахьийнаш а тхона дайх йолча ц1архараш а г1ехьаьц наьс т1ехьа д1адала хило ше мара йолча цамаргакхчера тоаварга т1е да. Хьайна лаьттача г1ийнаьа дайна — Матиев Асхьаб.

Башир ЧАХКИ.
Ибрах1ам ДАХКИЛГОВ.

Линотипий керда династи

ЛЕНИНГРАД, 26 октябрь. (ТАСС). Линотипий кердача «династе» духьашхарчун ше къаьста йоала терко ю тахан полиграфически машиний заводе. Хьалхарча промышленни сере «фу д1адоладер» — № 1 йола машин — Сийлахь-боккхача Октябра 48 шу дизара дола совг1ат да.

«Н-14» яхача линотипа опытни образеца баьча тохкамо хьакхоьхад из хьаьрни расчеташ нийса хилар. Керда линотип толамаг1а йолча американски а малхбузехьен европейски а фирмай машинел х1амма а эшашаг1а я. Брюсселерча дерриггуйнеш выставке йоккха приз еннача, шерра бовзаш йолча «Н-7» яхача линотипа когаметта хургья из. «Н-14» 1алашъеш волча набор тщико 15 процент овсареаг1а болх бергба. Цун хьалхетама хьал дикаг1а хиннаш. Лоалдаь деттача мугарий дикал лакхлу.

КПСС ХХIII съезда сийна йолча къахьегама вахта деношка ц1енхаштта технически экзамен яла езаш я предприяте коллектив.

СПОРТ

Вай гимнасткай толамаш

РСФСР-е хьалхара моттиг яккхара городе Краснодаре художественни гимнастиках хинна яхь чакхъяьнна. Вай командана юкъе бар спорта мастераш Н. Овчинникова, М. Гарибашвили, Г. Данилова, Д. Алыкова, Т. Морозова, Л. Милосердова, Н. Соломко.

Вай гимнасткашта т1ехдика кийчо яь хинналга гучадаьлар яхье даьннача толамех. Н. Соломко 374,15 балл а яьккха РСФСР-а чемпионка хилар.

Къаьст-къаьстача спортсменаша хьалхара моттиг яккхара лоаттабеча къовсаме 17 шу дьннача М. Гарибашвиле, СССР-а сборни команда член йолча спорта сийлен мастера Ф. Алферовас (Ивановски область), спорта мастера Т. Машковас (Рязански область) йийхьар 9—11-г1а моттигаш. Цар хьакхе (х1аране) 55,35 балл я.

Дика лаьттан баьлар грозненски «Буревестника» команда юкъе хиннача Н. Овчинниковай. Т1аг1ертта хиннача къовсаме 57,2 балл яьккхар цо.

1965-ча шера Российски Федерацена абсолютни чемпионка титул яккха в1аштт1ехьадаьлар Н. Овчинниковай. Цунна «РСФСР-а чемпионка» аьнна т1а а яздаь ц1е лентей, I-г1а степена дипломи делар. Цул совнаха, памятни призи чемпионка жетони елар цунна. Х1аьта Нохч-Г1алг1айчен команда д1а-йоха тела призи (кубок) I-ча степена дипломи делар.

И. ШЕСТАКОВА.

ХЬАЛ КХОХКАЛУШ ЛАТТ

Дукха ха яц еревански «Арарата» т1ехьахкелургбаь, аьнна, хеташ хилар, из «А» класса шоллаг1ча группа командашта юкъе бубенна хьалха йодар. Цхьабакъда, т1ехьара доахача балха аьттув ба болаш йоала Ереванерарaш. Уж Горькерчарел1ийшар, эпар-котбалар доацаш шоай майда т1а лайзар «Уралмаша» командашца хьаьта, юххера а, 27 октябре д1а - тбилисски «Локомотивах» я, счет 0 : 2 а йолаш, ийшар. Цо «Кайратен» «Текстильщикен» футболисташа торо хилийтар лидера айхха гаргакхача. Ивановски спортсменаша, счет 2 : 0 а йолаш, эшаьй «Карпаты» яха львовски команда, х1аьта Алма-Атераш, хьалхаг1а д1ахайта махиллараш, «Терекал» котбаьннаб. Х1ана хьаьта йодача группера хьал укх тайпара да: «Арарата» — 31 очко, «Кайрата» — 30 очко, «Текстильщика» — 29 очко. Х1анзчул т1ехьаг1а «Текстильщик» Ереванен Алма-Атаи футболисташа лоаташ хургдолчох тийша да дукхаг1ар. Ивановерараш шоаза наьх майдаш т1а делар.

27 октябре чакхдьннача вокх ловзарех хьалхарчанар укх тайпара я: «Волга» (Горький) — «Днепр» —2 : 1, «Шахтер» (Караганда) — «Шинник» — 0 : 0, «Жальгирис» — «Молдова» — 1 : 1, «Даугава» — «Авангард» — 2 : 2, «Заря» — «Уралмаш» — 2 : 2.

Цул хьалхаг1а ловзаш «Жальгирис» шийн майда т1а, счет 0 : 1 а йолаш, «Авангардал» ийшай.

Грозненски «Терек», хьалха а санна, турнирни таблица 13-ча моттиге я.

Редактор М. Н. ЛЬЯНОВ.

Ладувг1а, хьажа

30 октябрь, 1965 шу.

РАДИО:

6.30 — Юрта боахама болхлошта передача (нохчий меттала). 6.45—РВ-23-и УКВ цхьолаг1ча программен г1олла ашараш. 6.45 — Горсете г1олла хоамаш. 7.10 — «Грозненский рабочий» «Комсомольское племя» газетий обзор. 7.20 — Передачий программа. 8.20 — «Сердало» газета оаг1онаш т1ара. 8.30 — Ашараш. 8.45 — «Къона т1ехье» яха передача (нохчий меттала). 15.00 — «Шоана дукха езаена ашараш» яха передача. 15.30 «Ведзижев Ахьмада творческий портрет» яха передача (г1алг1ай меттала). 15.45 — «Къонал». 16.00 — «Производственно-товарни контора коммунисташ» яха очерк (эрсий меттала).16.15 — Ашараш. 16.30 — Керда хоамаш (г1алг1ай меттала). 16.45 — Керда хоамаш (эрсий меттала). 17.00 — «Зори Кавказа» яха радиожурнал. 17.45 — Керда хоамаш (нохчий меттала).

УКВ:

9.00 — Доттаг1ен концерт. 9.47 — Хьунаг1ара илли яхача Жуковские балета т1ара фрагменташ. 10.42 — Цирк денад яха берашта йола радиопостановка. 11.15 — «Композитор Крейн» яха концерт очерк. 19.00 — «Тахан сарахьа» яха эстрадни концерт. 19.46 — «Сийдача новкъа» яхача спектакла монтаж (нохчий метта). 20.45 — Армянски илли ловзарш» яха концерт. 21.12 — «Монмартра фиалка» яхача Кальмана оперетта монтаж. 22.35 — Яйгача музыка концерт.

ТЕЛЕВИДЕНИ:

18.25 — Кругозор. 18.35 — Чахкиев Са1ийда творчествах. Литературни передача (г1алг1ай меттала). 19.25 — Шоллаг1а гозьал: Ленина ц1ерахча ДК ИЗО кружокаш болча передача. 20.05 — Г1улакхаш деш бараш в1ашаг1кхетара клуб. 21.05 — Киножурнал. 21.20 — «Антарктида закон» яха художественни фильм.

Город Саратов, 8 квартале, 7-ча общежите 19 кв., вахача гражданина Звягинцев Владимир Яковлевича суде деннад город Грозне, пос. Черноречье, Выборгски улицаг1а, 21 кв. 4 яха шийн сесаг Звягинцева Мария Петровна шие йитарах дола дош.

Дош дувцаргда гор. Грозне, Заводски района халкъа суде.

Город Грозне, Партизански улицаг1а, 35 кв. 44 вахача гр-нина Горбунов Геннадий Александровича суде деннад город Грозне, Катаяма ц1ерахча поселке, 3-ча Бородина переулкаг1а, 12 яха шийн сесаг Горбунова Алевтина Петровна шие йитарах дола дош.

Дош дувцаргда гор. Грозне, Старопромысловски района халкъа суде.

Город Грозне, Коммуна улицаг1а, 29 вахача гр-нина Студеникин Александр Антоновича суде деннад город Грозне, Новосадови улицаг1а, 108 кв. 1 яха шийн сесаг Студеникина Римма Алексеевна шие йитарах дола дош.

Дош дувцаргда гор. Грозне, Октябрьски района халкъа суде.

Город Грозне, Вольни улицаг1а, 114 яхача гр-кас Жачикова Таисия Никифоровнас суде деннад город Грозне, Трамвайни улицаг1а, 84 вахача шийн марагара Жачиков Виктор Пантелеевичаргара шие йитарах дола дош.

Дош дувцаргда гор. Грозне, Октябрьски района халкъа суде.

РЕДАКЦЕ АДРЕС: г. Грозный, Ш1еча фронтовикий улица, 15. Телефонаш: редактора — 2-41-23; редактора зам. — 2-07-01; бехктохама секретара — 2-45-48; партийни вахарен, промышленни, юртбоахамен, культурни, письмоин отделий — 2-25-72; корректорске 2-09-20.

АДРЕС РЕДАКЦИИ: г. Грозный, ул. Красных фронтовиков, 15. Телефоны: редактора — 2-41-23; зам редактора — 2-07-01; ответственного секретаря — 2-45-48; отдела партийной жизни, промышленного, сельскохозяйственного, культуры и писем — 2-25-72; корректорской — 2-09-20.

«Грозненский рабочий» издательства типографи, Революце проспект 7/84.

Типография изд-ва «Грозненский рабочий», проспект Революции 7/84.

СФ04667 Заказ № 6032